

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır!

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 21 SAYI: 121 Mayıs-Haziran 2011

"II. Geleneksel Balkon Konuşması"

... Ve Bir Seçim Daha Sona Erdi!

12 Haziran Seçimlerinin
Sayısal Sonuçları

Hüseyin Cevahir
Sinan Cemgil, Kadir Manga, Alpaslan Özdoğan
Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan
İbrahim Kaypakkaya
Leyla Doğan, Ağadede Sarıkaya

BDP, "Blok" ve
Bilcümle Legalist "Sol"
(SİP-TKP, EMEP, ESP vs.)

... Ve Tanrı Kadını Yarattı!
Siyaset de Keşfetti!

Ya Şimdi Ne Olacak?

Baas'ın Son Kalesi: Suriye

Ekonomik Krizin
Ayak Sesleri mi?

- Her seçim sonrasında olduğu gibi 12 Haziran seçimleri sonrasında da “sol” seçmen kitlenin umutsuzluğunu ve karamsarlığını değerlendiren bir yazı. 3 ... VE BİR SEÇİM DAHA SONA ERDİ!
- 12 Haziran seçiminin sayısal sonuçlarına göre düzen partilerinin ve legalist “sol”un durumunu irdeleyen bir yazı. 7 12 HAZİRAN SEÇİMLERİNİN SAYISAL SONUÇLARI
- Ve yanındakinin kanlı başı omzuna değince,
ona sıra gelince
sayısını saydı...
Söz istemez
Yaşlı göz istemez
Çelenk melenk lazım değil
Susun
Sıra Neferi Uyunun... 12 HÜSEYİN CEVAHİR
- 13 SİNAN CEMGİL, KADİR MANGA, ALPASLAN ÖZDOĞAN, DENİZ GEZMİŞ, YUSUF ASLAN, HÜSEYİN İNAN
- 14 İBRAHİM KAYPAKKAYA
- 15 LEYLA DOĞAN AĞADEDE SARIKAYA
- Seçimlere BDP'nin desteğinde “Blok” olarak giren Kürt ulusal hareketi ile “Blok bileşeni” legalist ve oportünistlerin genel durumu. 16 BDP, “BLOK” VE BİLCÜMLE LEGALİST “SOL” (SİP-TKP, EMEP, ESP VS.)
- Kapitalizmde kadının yeri ve siyasal ilişkiler alanındaki konumu üzerine genel bir değerlendirme. 20 ... VE TANRI KADINI YARATTI! SİYASET DE KEŞFETTİ!
- 12 Haziran seçimlerini “açık ara” kazanan AKP'nin 3. dönemine ilişkin bir değerlendirme. 26 YA ŞİMDİ NE OLACAK?
- “Arap baharı”nın son halkası olan Suriye olaylarının genel bir değerlendirmesi. 30 BAAS'IN SON KALESİ: SURIYE
- Artan cari açığın finanse edilememesi tehlikesinin ortaya çıkardığı ekonomik kriz belirtileri üzerine bir irdeleme. 33 EKONOMİK KRİZİN AYAK SESLERİ Mİ?

KURTULUŞ CEPHESİ

SORUMLU: Sezai Görür

Yazışma Adresi:

Postfach 1414

55504 Bad Kreuznach / Deutschland

<http://www.kurtuluscephesi.com>

<http://www.kurtuluscephesi.org>

<http://www.kurtuluscephesi.net>

<http://www.kurtuluscephesi.de>

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org

... Ve Bir Seçim Daha Sona Erdi!

Bir kez daha, dört yıl süreyle ülkeyi kimin yöneteceğine, kimlerin “muhalafet görevi”ni yerine getireceğine “millet” karar verdi. Böylece kimilerine göre “milletin iradesi”, kimilerine göre “halkın iradesi” tecelli etti ve AKP “her iki seçmenden birinin oyunu alarak” yeniden iktidar oldu.

Burjuva demokrasisiyle uzaktan yakından ilgisi olmayan bir “temsili demokrasi”nin “demokrasi şöleni” olarak sunulan 12 Haziran seçimleri, şüphesiz, her seçim sonrasında olduğu gibi bolca tartışılmakta, yorumlanmaktadır.

2002 ve 2007 genel seçimlerinde olduğu gibi, bu kez de AKP’nin “açık ara” birinci parti olarak çıkması, oyların %50’sini alması, AKP iktidarından nemalanan, AKP iktidarı ile palazlanan ve “servetin eldeğiştirmesi” ile büyüyen ve tekelleşen kesimleri büyük bir “gurur” ve “mutluluk” içine sokarken, sol seçmen kitlesini, CHP’nin “bekleneni verememe”si nedeniyle “eziklik” ve “burukluk” içine sokmuştur.

12 Haziran seçim sonuçlarında, AKP’nin üçüncü kez iktidar oluşu ve üçüncü iktidar döneminde neler yapacağı ve nasıl yapacağı, ülkenin siyasal konumu ve geleceği açısından birincil öneme sahiptir. Ancak 12 Eylül 1980 askeri darbesinden günümüze kadar “ezik”, “umutsuz”, “karamsar” bir kitle oluşturan “sol seçmen”in konumu ve geleceği de bir o kadar önemlidir.

2002 seçimlerinden bugüne kadar yapılan beş genel ve yerel seçim ile iki anayasa referandumu öncesinde “laik cumhuriyet hassasiyetine sahip” sol seçmen kitlesi bü-

yük umutlar taşımasına rağmen, her seferinde yüzgeri edilmiş, umutsuzluğa kapılmıştır.

2007 yılındaki “Cumhuriyet Mitingleri”, ne denli sol seçmen kitlenin hareketlenmesinin, politize olmasının ve bir ölçüde mücadele kararlılığının ifadesi olmuşsa da, Temmuz 2007 seçim sonuçları aynı oranda umutsuzluk, karamsarlık ve pasifize olmayı getirmiştir.

Mart 2009 yerel seçimlerinde AKP’nin oylarının %47’den %38’e düşmesi sol seçmen kitleyi bir kez daha umutlandırmışsa da, 12 Eylül 2010 anayasa referandumunda alınan sonuçlar, aynı şekilde umutsuzluk ve karamsarlık ortaya çıkarmıştır.

12 Haziran seçimleri öncesinde, sol seçmen kitle, bir kez daha büyük bir umutla ve mücadele kararlılığıyla seçim meydanlarını doldurmuş, ama seçim sonuçları “beklenileni” vermemiştir. CHP’nin oylarının %26’da kalması, AKP’nin %50’yi bulması yeni bir umutsuzluk ve karamsarlık dönemine girilmesinin zeminini hazırlamıştır.

Son on yılın (hatta son 20 ya da 30 yılın) en temel olgularından birisi, sol seçmen kitlenin seçim sath-ı mailine büyük umutlarla girmesi ve büyük umutsuzluklarla çıkmasıdır. Eğer seçimler, sol seçmen kitlenin sandığı gibi, “düzen değişikliği”nin ya da “kötü gidişatın” sona erdirilmesinin “tek aracı” olarak görülüyor ve bu “tek araç”ın, ellerindeki tek savaş aracı olduğu kabul edilirse, bu sol kitlenin seçimler öncesindeki umutlarının, kararlılıklarının ve mücadele azimlerinin her seferinde artarak büyüdüğünü

kabul etmek gerekir.

Gerek 2007 seçimlerinde “Cumhuriyet Mitingleri”yle, gerek 12 Haziran seçimlerinde Kılıçdaroğlu “faktörü”yle hareketlenen seçim meydanları ve seçim çalışmaları, açık biçimde sol seçmen kitlenin depolitizasyon sürecini belli ölçülerde kırdığını göstermiştir. Ancak seçimlerin “beklenen” sonuçları vermemesiyle ortaya çıkan umutsuzluk ve karamsarlık (ki küçük-burjuvazinin sınıfsal özelliklerinden türer), depolitizasyon sürecinin tümüyle ortadan kalkmasını engellemiştir. Yine de, tüm olumsuz seçim sonuçlarına rağmen, sol seçmen kitlenin her seferinde bir kez daha ve artan oranda hareketlenmesi, politize olması küçümsenmeyecek bir toplumsal gerçektir.

Sol seçmen kitlenin bu olumlu yanına karşın, en olumsuz yanı ise, seçimleri “tek yol” olarak görmesi ve bu “tek yol”u içselleştirmesidir. Üstelik bu görüş ve içselleştirme içinde seçimler bir “savaş alanı” olarak kabul edilmektedir. Ama sol kitle seçimleri bir “savaş alanı” olarak görürken, savaş sanatının gereklerini yerine getirmekten hep uzak kalmıştır.

Baykallı CHP, “laik cumhuriyet”e ne kadar vurgu yapmış olursa olsun, her seferinde kitlelerin politize olmaması için çaba göstermiştir. Bu amaçla da, olabildiğince kitlesel mitingler düzenlemekten kaçınmıştır. Üstelik bu durum, “mitingler”in “eski tarz siyaset” aracı olduğu, günümüzde, yani “globalleşen dünya”da bunun önemini kalmadığı, asıl olanın “seçmenlerle bire bir temas” olduğu “teori”leriyle haklı ve meşru gösterilmeye çalışılmıştır.

Amaç, her durumda mevcut düzenin korunmasıdır. Daha tam ifadeyle, Baykallı CHP’nin “meydanlara” çıkmaktan kaçınmasının temel nedeni, sol kitlenin politizasyonunu engellemek ve bunun sonucu olarak ortaya çıkacak “toplumsal kutuplaşma”ya meydan vermemektir. “Karşı taraf” ise, her durumda seçim meydanlarını sola karşı bir savaş alanı olarak kullanmış ve sağ seçmen kitleyi olabildiğince kemikleştirmeye, tek yanlı olmaya, kutuplaşmaya itmiştir.

Savaş sanatının en büyük kuramcısından Clausewitz’in çok açık biçimde ifade ettiği gibi, savaş, her şeyden önce, **düşmanlık duygusu ve düşmanlık niyetine** dayanır. Bunlardan birincisi, düşmana karşı duyulan kin ve nefret duygusunu; ikincisi, düş-

manı yok etme istek ve iradesini ifade eder.

Her savaş, savaşan tarafların birbiriyle uzlaşmazlık içinde olması, taraflar arasında kutuplaşmanın alabildiğine yoğunlaşması koşullarında verilir. Bu nedenle, “seçimler”i bir “savaş” olarak gören her kesim, savaşın kurallarına uymak zorundadır. Bir taraf savaşın kurallarına uygun olarak hareket ederken, diğer taraf, sadece söylemde kurallardan söz ediyorsa, açıktır ki, savaşın kurallarına uyan taraf savaşın mutlak galibi olacaktır ve tarih boyunca öyle de olmuştur.

Elbette düzen sınırları içinde gerçekleşen ve “oyunun” kuralları egemen sınıflar tarafından konulmuş olan “seçimler”, hiçbir zaman savaşla kıyaslanmaz. Üstelik “seçimler”, birer “demokrasi şöleni” olarak sunulurken, aynı zamanda “demokrasi”, barış, uzlaşma ve bir arada yaşama “kültürü” olarak sunulur. Bu “demokrasi kültürü”ne göre, seçim meydanlarında söylenenler seçim meydanlarında kalır. (Recep Tayyip Erdoğan’ın “İl. geleneksel balkon konuşması”nda “helalleşme”si gibi.)

Burada amaç, seçim ortamında meydana gelen kutuplaşmayı ortadan kaldırmak, düşmanlık duygularını sona erdirmek, yenilenlerin yenelene tabi olmasını ve bu yolla kurulu düzenin sürmesini sağlamaktır.

Ancak Temmuz 2007 seçimlerinde ve 12 Eylül 2010 anayasa referandumunda açık biçimde görüldüğü gibi, “karşı taraf”, sağ seçmen kitleyi ne ölçüde kutuplaştırabilir ve sol seçmen kitleye karşı önyargılarını ne ölçüde harekete geçirebilirse, o ölçüde “açık ara” seçimleri alabilmektedir.*

AKP, elindeki tüm olanakları kullanarak, “CHP’nin yükselişi” karşısında sağ seçmen kitlenin “sol” korkusunu, “sol”a karşı önyargılarını ve “sol düşmanlık duygularını” harekete geçirmiştir. Böylece sağ seçmen kitlesi, mutlak bir kutuplaşmaya itilmiştir. Bir bakıma sağcı seçmen kitlenin geleneksel

* Bu “yeni” bir durum değildir. 1950’lerde Celal Bayar ve Adnan Menderes ikilisinin Demokrat Partisi, tüm seçimleri “açık ara” kazanırken, özellikle köylü kitlelerinin laik cumhuriyete ve onunla özdeşleştirilen CHP’ye karşı tepkilerini kullanmışlardır. 1960’larda Süleyman Demirel’in AP’si de, aynı tepkileri 27 Mayıs darbesine ve Mendereslerin idamına karşı duyulan tepkilerle birleştirerek seçimleri “açık ara” almıştır. 1965’den sonra, “anti-komünizm”, sağ partilerin en temel silahı olarak sahneye çıkartılmıştır.

“komünizm korkusu” harekete geçirilmiştir.*

“Merhum” Necmettin Erbakan’ın 2007 seçimlerinden sonra, “Cumhuriyet Mitingleri” karşısında kendi seçmenlerinin, “Bu milyonlarca insan CHP’yi desteklerse, CHP iktidara gelirse daha mı iyi olur? O karanlık günleri bir kez daha yaşamak istemediğimiz için, buna karşı bir kalkan olsun diye, Saadet Partisi’nin barajı geçeceğinden şüphe ettiğimizden dolayı AKP’ye oy vermeyi tercih ettik” dediklerini söylerken bu gerçeği ifade etmiştir.

12 Haziran seçimlerinde, “sünni” kesimin “alevi düşmanlığı”, “Türkler”in “Kürt korkusu” ve “anti-komünizm” AKP tarafından alabildiğine harekete geçirilmiş ve kullanılmıştır. Seçim sonuçlarında da açıkça görüldüğü gibi, bu düşmanlık ve korkularla sağcı seçmen kitle blok halinde AKP’ye oy vermiştir.

Bugün, MHP dışındaki tüm sağ seçmen kitle “sol”a karşı AKP’de birleşmiş ve bütünlüştür. Bu açıdan 12 Haziran seçimlerinde sağcı seçmen kitlesi, sözcüğün tam anlamıyla, *ideolojik* olarak oy kullanmıştır. Küçük-burjuva “sol” aydınlarının bile anlamakta zorlandıkları, yandaş “medya”nın ise sürekli olarak “millet”in “istikrara” oy verdiğinden söz ettikleri seçim sonuçlarının gerçekliği de bu ideolojik tutumda yatmaktadır.

Bir taraf (sağ seçmen) ideolojik olarak hareket ederken, bu ideolojik hareket sol seçmen kitleye “halk ekonomik istikrara oy verdi” diye sunulmaktadır. Bir kez daha yineleyelim, buradaki amaç, sol seçmen kitlesinin politizasyonunu, kararlılığını ve savaşkanlığını önlemekten ibarettir.

12 Haziran seçim sonuçlarında bir kez daha görülmüştür ki, “seçmen kitlesi”, %65-%35 olarak sağ ve sol olarak ayrılmıştır.

%13 oranındaki oyuyla MHP, bu ayrışma-

da “kilit” konumda görünmekle birlikte, mutlak “anti-komünist” ideolojisiyle, faşist niteliğiyle, *kesin hesaplaşma noktasında* her durumda solun karşısında yer alan bir güçtür.

BDP ya da Kürt “ulusal hareketi” ise, bugün için “sol” içinde yer alınıyor görünse de, 12 Eylül 2010 anayasa referandumunda görüldüğü gibi, en olmadık zamanda ve çatışmanın keskinleştiği koşullarda kendi “çıkartı” doğrultusunda “ezen ulusun burjuvazisiyle” kolayca işbirliğine gidebilmektedir. Bu açıdan “sol” için, her durumda “sol kitle içinde” yer alan bir özelliğe sahip değildir. Bugün “emek, özgürlük ve demokrasi bloku”yla “sola” açılan Kürt “ulusal hareketi”, dün olduğu gibi yarın da, çok kolaylıkla AKP’yle uzlaşma yolları arayabilecektir.**

Böylece toplam seçmenin %30’unu oluşturan “sol”, 1950’den günümüze kadarki “çok partili demokrasi” pratiğinin de gösterdiği gibi, tek başına iktidar olabileceğine sahip değildir. “Sol”un düzen içi temsilcisi olan CHP’nin, ne denli “uzlaşmacı”, ne denli “kapsayıcı”, ne denli “kucaklayıcı” olursa olsun, sağ seçmen kitlenin ideolojik tutumunu ve kutuplaşmasını aşamayacağı da 12 Haziran seçimlerinde bir kez daha görülmüştür.

“Sol”culuk, her durumda bir dünya görüşüdür, bir ideolojik bakış açıdır. Ne kadar görmezlikten gelinirse gelinsin, bu dünya görüşünün temelinde marksizm yatar. Bu temel kavranılmadığı ve bu ideolojik bakış açısı içselleştirilmediği sürece, “sol”un daha geniş kesimleri kapsamaması, onları kendi çevresinde toplaması olanaksızdır.

“Sol”, her zaman siyasal olarak aktif ve dinamik bir kitleye sahiptir. Asıl olan bu kitlenin aktivizmini ve dinamizmini sürekli ve kalıcı kılmaktır. Bu yapılabildiği koşullarda, “sol”, her durumda iktidar alternatifi olarak ortaya çıkacaktır. Ancak “sol”un iktidar al-

* Burada en sık düşülen hata, seçim propagandalarının sadece parti başkanlarının yaptığı konuşmalar olarak değerlendirilmesidir. Oysa Recep Tayyip Erdoğan, seçim mitinglerinde ve televizyon reklamlarında “aşağıdakiler”in hangi konuları ne zaman işleyeceklerinin mesajını vermekle yetinmiştir. “Aşağıdakiler” ise, özellikle belli bir disipline sahip şeriatçı parti kadrolar, aldıkları mesajı, en sıradan, en kaba ve en hoyrat biçimde AKP tabanında yerine getirmişlerdir. Recep Tayyip Erdoğan’ın seçim meydanlarında yaptığı “belden aşağı” konuşmalar, “aşağıdakiler” tarafından, en kaba ve en argo söylemlerle mahallelere, köylere ve kahvelere taşınmıştır.

** Lenin şöyle yazar: “Uluslara yapılan her baskı, geniş halk yığınlarının direncini davet eder; ulus olarak baskı altında kalan halkın direnci, her zaman, ulusal ayaklanma eğilimi gösterir. Ezilen ulus burjuvazisinin (hele hele Avusturya ve Rusya’da) bir yandan pratikte, kendi halkından gizli olarak ve ona karşı, ezen ulusun burjuvazisiyle gerici anlaşmalara girerken, bir yandan da ulusal ayaklanmadan söz etmesi hiçte seyrek görülen bir şey değildir.” (Lenin, Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm, s: 73-74.)

ternatifi olması, düzenin köklü biçimde değiştirilmesi yönünde kitlesel bir hareketin ortaya çıkmasına yol açar. Bu nedenle, mevcut düzen, tüm gücüyle bu alternatifi bertaraf etmek için harekete geçmek durumundadır. Bu da, devletin siyasal zorunun “sol”u etkisizleştirmek için olabildiğince kullanılması demektir.

“Sol”un iktidar alternatifi olması ve sonuçta iktidar olabilmesi, “herşeyden önce, günlük maişet derdi, vs. içinde kaybolan, emperyalist yayınlı şartlanmış, düzenin şu veya bu partisine ‘umudunu’ bağlamış kitleleri” harekete geçirmesine, belli bir bölümünü tarafsızlaştırmasına bağlıdır. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, bunun temel koşulu, “sol” kitlenin siyasal olarak aktif ve dinamik bir güç olarak hareket etmesidir.

Böyle bir hareket, açıktır ki, mevcut düzenin yasallığı ve sınırlamaları içinde, mevcut düzenin koyduğu “kurallar”la sürekli ve kalıcı hale getirilemez. Bu nedenle, “sol”un iktidar alternatifi olması kadar iktidar olması da, devrimci bir kitle hareketi olmasına bağlıdır. Devrimci niteliğe sahip olmayan bir “sol” hareket, düzenin sınırları içinde “iktidar olma umutları”yla girdiği seçimlerden umutsuzlukla çıkmaktan başka seçeneğe sahip değildir.

Bugün, 12 Haziran seçimleri sonrasında, legalist “sol”un bir bölümü, CHP’de kendisini ifade eden sol seçmen kitleden ayrılmıştır. BDP’nin “desteği”yle üç eskimiş “solcu”nun “meclis”e girmesi ve BDP’nin toplam 36 milletvekili çıkarması, BDP saflarında yer alan legalist “sol”cular için bir “mo-

ral” yükselmesine neden olmuştur. Bu havayla, bir yandan “biz başardık” havasıyla “zafer” kutlamaları yaparken, diğer yandan buldukları her fırsatta CHP’ye vurmadan kendilerini alamamışlardır. (Sırrı Süreyya Önder’in seçim akşamı CNN televizyonunda yaptığı ilk konuşma bunun en tipik örneğidir.)

Öte yandan, “blok”un, bağımsız adayların olmadığı yerlerde “çatı partisi” olarak ilan ettiği EMEP ise, 31 bin oy (on binde 7, sayı ile 0,07) alabilmiştir. (Yine de, 2007 seçimlerinde zamanın ÖDP başkanı Ufuk Uras gibi, 12 Haziran seçimlerinde de EMEP başkanı Levent Tüzel’in “burjuva parlamenter ahır”na seçilmiş olmasıyla kendilerini teselli edebilirler!)

Bunların dışında kalan iki legalist “sol” partiden ÖDP, daha baştan “havlu” atmış ve seçimlere (“usul hatası” nedeniyle) girememiştir. Elde kalan tek legalist “sol” parti olarak SİP-TKP’si ise, “boyun eğmeyen 500 bin kişi anyoruz” diye çıktığı seçim “maratonundan”, 60.944 (binde 14) oy alabilmiştir.

Sonuç olarak, 12 Haziran seçimleri sol seçmen kitlesinin bir kez daha umduğunu bulamadığı bir seçim olmuştur. Bir kez daha seçim öncesinde yükselen umutlar, umutsuzluğa ve karamsarlığa dönüşmüştür. Bu yıllar boyu sürüp gidecek “makus bir talih”tir. Toplumun en ileri kesimleri, legalizmin ve seçimlerin toplumsal dönüşümlerin bir ya da “tek” aracı olmadığını anladıkları zamandır ki, bu “makus talih” yenilecektir.

12 Haziran Seçimlerinin Sayısal Sonuçları

Marksistler için seçimler, Engels'in sözcükleriyle ifade edersek, "genel oy hakkı", "işçi sınıfının olgunluğunu ölçmeyi sağlayan göstergedir".* Bu açıdan, bir genel ya da yerel seçimin irdelenmesi, her şeyden önce,

* Engels'ten yaptığımız alıntı tam olarak şöyledir: "Zenginlik, demokratik cumhuriyette, gücünü, dolaylı, ama o kadar da güvenli bir biçimde gösterir. Bir yandan, Amerika'nın klasik bir örnek sunduğu, memurların düpedüz rüşvet yemesi, öbür yandan, hükümetle borsa arasındaki ittifak biçimi altında; bu ittifak, devlet borçları ne kadar çok artar, ve hisse senetli şirketler, yalnızca ulaştırmayı değil, üretimin. kendisini de ellerinde ne kadar çok toplar ve böylece borsada ne kadar merkezi bir durum kazanırlarsa, o kadar kolay gerçekleşir. Amerika dışında, bunun çarpıcı bir örneğini yepyeni Fransız Cumhuriyeti verir, ve namuslu İsviçre de, bu alanda geride kalmaz. Ama, İngiltere bir yana, genel oy hakkının, Bismarck ya da Belichröder'den hangisini daha yüksek bir duruma yükselttiği belli olmayan yeni Alman İmparatorluğu, hükümetle borsa arasındaki bu kardeşçe ittifak için, demokratik bir cumhuriyetin [hiç de -ç.] zorunlu olmadığını kanıtlar. Ve kısacası, mülk sahibi sınıf, doğrudan doğruya, bütün yurttaşlara tanınan genel oy hakkı aracılığıyla hüküm sürer. Ezilen sınıf, yani gerçekte proletarya, kendi kendini kurtarmak için yeteri kadar olgunlaşmadıkça, çoğunlukla, varolan toplumsal rejimi, olanaklı tek rejim olarak düşünecek, ve siyasal bakımdan söylemek gerekirse, kapitalist sınıfın kuyruğunu, onun aşırı sol kanadını oluşturacaktır. Ama, kendi kendini kurtarmakta daha yetenekli bir duruma geldiği ölçüde, proletarya, ayrı bir parti oluşturur, ve kapitalistlerin temsilcilerini değil, kendi öz temsilcilerini seçer. Öyleyse, genel oy hakkı, işçi sınıfının olgunluğunu ölçmeyi sağlayan göstergedir. Bugünkü devlet içinde bundan daha çok hiçbir şey olmaz ve hiçbir zaman da olamayacaktır; ama bu kardan da yeter. Genel oy hakkı termometresinin, emekçiler için kaynama noktasını göstereceği gün, onlar da, kapitalistler gibi, ne yapmaları gerekiyorsa onu yapacaklardır." (Engels, *Ailenin, Özel Mülkiyetin ve Devletin Kökeni*, Seçme Yapıtlar III, s. 401-402.)

başta işçi sınıfı olmak üzere geniş halk kitlelerinin siyasal davranış biçimlerini ve siyasal yönelimlerini saptamaya olanak sağlar. Seçim tahlilleri, aynı zamanda, iki seçim arasında ülkede gelişen ekonomik ve toplumsal olayların kitlelerin bilincine nasıl yansıtıldığının da saptanmasını olanaklı kılar. Bu yönüyle seçim sonuçlarının irdelenmesi, ekonomik ve sosyolojik nitelik taşır.

Ancak seçimler, her durumda siyasal olaylardır; dolayısıyla da seçim sonuçları, içinde yaşanılan maddi varlık koşullarının seçmenlerin bilincine nasıl yansıtıldığını ve günümüz açısından çok daha önemli olan nasıl yansıtıldığını ortaya koyar.

Seçimler gibi her siyasal olay, her zaman siyasal olarak ve belli bir bakış açısından değerlendirilebilir. Oysa bugün ülkemizde "anket şirketleri"nin sözcüleri seçim sonuçlarını irdelleyen tek "otorite" olarak ortaya çıkartılmıştır. 12 Haziran seçimlerinin *sayısal sonuçları* da, her seçim sonrasında olduğu gibi, bu "anket şirketleri" tarafından "değerlendirilmiş"tir. Üstelik bu "anket şirketleri"nin sözcülerinin toplumbilimci edasıyla yaptıkları "değerlendirmeler" de, hemen her kesim tarafından "objektif ve yansız" bir değerlendirme olarak kabul görmektedir.

Seçmen tercihlerini etkileyen on binlerce propagandif dışsal etki, ekonomik çıkar beklentisi ve ilişkisi, manipülasyon ve dezenformasyon ortamında bu "objektif ve yansız" değerlendirmeler yepyeni bir siyasal söylem ve yönelim de ortaya çıkarabilmektedir.

Bunların yanında, "anket şirketleri"nin

“objektif ve yansız” kabul edilen değerlendirmeleri, hemen her durumda basit istatistik ölçütlerle ve kavramlarla yapılmaktadır. Bunun sonucu olarak da, seçim sonuçlarından herkesin kendine göre “önemli” kabul edeceği çıkarsamalar ileri sürülmektedir.

Evet, seçimler, “işçi sınıfının” olduğu kadar, geniş halk kitlelerinin de siyasal olgunluğunu ölçmeyi sağlayan göstergedir. Siyaset açısından 12 Haziran seçimlerinin sayısal verileri bu bakış açısıyla değerlendirilmelidir.

Bu sayısal verilere yüzeysel bir bakışla ilk söylenebilecek şey, AKP'nin “açık ara” seçimlerden “zafer”le çıktığıdır. Seçim sürecindeki “kaset skandalı” göz önüne alındığında ise, MHP'nin %10 seçim barajını geçmesi “büyük bir başarı” olarak kabul edilebilir.

Yine aynı sayısal verilere göre, BDP'nin desteklediği “Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloku” adaylarının aldığı yaklaşık %6'lık oy oranı ve 36 milletvekili çıkarması “büyük başarı” olarak kabul edilecektir.

Bu durumda, geriye kalan tek büyük kitle partisi olarak CHP seçimin “en az başarılı olan” (ya da “başarısız”) tarafı olarak kolayca ilan edilebilir. Ancak bir önceki genel seçime göre (2007) CHP'nin oylarını %5 artırması ve daha fazla milletvekili çıkarması hesaba katıldığında, CHP'nin de “başarılı” olduğu söylenebilir.

Bir başka açıdan bakıldığında, TBMM'ye “ilk kez” 72 kadın milletvekilinin girmesi de, seçimin “gerçek galibi”nin kadınlar ve kadın hareketi olduğu kabul edilecektir.

	Partilerin Aldığı Oy	Oy Oranı (%)
AKP	21.466.446	49,95
CHP	11.147.692	25,94
MHP	5.576.116	12,98
Blok (BDP)	2.339.501	5,44
SP	535.532	1,25
HAS	327.306	0,76
BBP	315.919	0,74
DP	280.862	0,65
HEPAR	122.308	0,28
DSP	106.324	0,25
DYP	64.213	0,15
TKP	61.224	0,14
MP	59.830	0,14
MMP	36.914	0,09
EMEP	31.562	0,07
LDP	15.457	0,04
Bağımsızlar	486.530	1,14

Tüm bunları göz önüne alarak, Recep Tayyip Erdoğan'ın Kıbrıs'a ilişkin ortaya attığı “win-win” mantığıyla seçim sonuçları değerlendirildiğinde, 12 Haziran seçimlerinin “kaybedeni” olmayan, herkesin “kazandığı” bir seçim olduğu ileri sürülebilir.

Yandaş “medya”ya göre, 12 Haziran seçimlerinde, seçmenler, “ekonomik gelişme ve istikrar”a oy vermiştir. AKP'nin aldığı %49,9 oy oranı da bunun kanıtı olarak sunulmaktadır. (Oysa aynı “kanıt” tersten okunduğunda, seçmenlerin %50,1'inin tersi kanıda olduğu görülür.)

Bütün bunlar bize ne ifade etmektedir? Kitlelerin (özel olarak da işçi sınıfının) siya-

	2002 Genel Seçimleri	2004 Yerel Seçimleri	2007 Genel Seçimleri	2009 Yerel Seçimleri	2011 Genel Seçimleri
AKP	10.808.229	13.447.287	16.327.291	15.353.553	21.466.446
ANAP	1.618.465	807.761	-	304.361	-
DYP/DP	3.008.942	3.216.213	1.898.873	1.536.847	345.075
SP	785.489	1.297.681	820.289	2.079.701	535.532
HAS Parti	-	-	-	-	327.306
MHP	2.635.787	3.372.249	5.001.869	6.386.279	5.576.116
BBP	322.093	374.125	-	943.765	315.919
GP	2.285.598	839.856	1.064.871	-	-
Sağ Partiler Toplamı*	21.464.603	22.981.047	25.113.193	26.604.506	28.566.394
CHP+DSP	6.497.361	6.566.076	7.277.553	10.369.814	11.254.016
DEHAP/DTP/BDP	1.960.660	1.662.280	1.334.518	2.277.777	2.339.501

* Fazla ayrıntılı olmaması için binde küsur oy alan sağ partiler toplama dahil edilmemiştir.

2002-2011 Seçim Sonuçları (Partilerin Oy Oranları)					
	2002 Genel Seçimleri	2004 Yerel Seçimleri	2007 Genel Seçimleri	2009 Yerel Seçimleri	2011 Genel Seçimleri
AKP	%34,28	%41,67	%46,52	%38,39	%49,85
ANAP	%5,13	%2,50	-	%0,76	-
DYP/DP	%14,67	%12,47	%5,44	%3,84	%0,80
SP	%2,49	%4,02	%2,34	%5,20	%1,25
HAS	-	-	-	-	%0,76
MHP	%8,36	%10,45	%14,27	%15,97	%12,98
BBP	%1,02	%1,16	-	%2,36	%0,74
GP	%7,25	%2,60	%3,04	-	-
"Sağ" Partiler Toplamı	%68,07	%72,37	%71,61	%66,52	%66,38
CHP+DSP	%20,61	%20,35	%20,90	%25,93	%26,15
DEHAP/DTP/BDP	%6,23	%5,15	%5,19	%5,70	%5,44

	2002 Genel Seçimleri	2004 Yerel Seçimleri	2007 Genel Seçimleri	2009 Yerel Seçimleri	2011 Genel Seçimleri	2007-2011 Seçmen Sayısındaki Artış	2009-2011 Seçmen Sayısındaki Artış
Seçmen Sayısı	41.436.538	43.337.733	42.799.303	48.049.446	50.411.080	7.611.777	2.377.833
Kullanılan Oy	32.682.772	33.087.895	36.056.293	40.932.260	43.913.276	7.856.983	3.076.491
Geçerli Oy	31.416.584	32.101.184	35.049.691	39.988.763	42.973.736	7.924.045	3.024.870
Katılım Oranı	% 78,87	% 76,35	%84,25	% 85,19	%87,11		

sal olgunluk düzeyi konusunda nasıl bir "fikir" vermektedir?

Cari açığın 80 milyar dolar olması beklenen, milyonlarca insanın "yoksulluk sınırında" yaşadığı, hemen herkesin "kredi kartı" sahibi ve borçlusu olduğu, sanayi ve tarımsal üretimin yerini ticaretin ve hizmetler sektörünün aldığı bir ülkede 12 Haziran seçimlerinin sayısal verilerinin bu tarz "tahlili", açıktır ki, fazla bir şey ifade etmemektedir.

Ekonomik durum bu kadar kötüyken, insanlar yaşamlarını borçlanarak sürdürmek zorundayken, her an bir ekonomik krizden patlak vermesi beklenirken AKP'nin oylarını artırması, şüphesiz bir "izaha" muhtaçtır.

2007 genel seçimleri ile 12 Haziran seçimleri karşılaştırıldığında, ilk göze çarpan olgu, AKP'nin oylarını 5 milyon 139 bin artırdığıdır. Bu oyun 1 milyon 685 bini diğer sağ partilerden (ANAP, DP, SP ve özellikle de Cem Uzan'ın Genç Partisi) geldiği görülmektedir. Buna göre, 12 Haziran seçimlerinde AKP'nin yeni seçmenlerden aldığı oy miktarı **3 milyon 453 bin** olmaktadır.

Öte yandan, CHP ve DSP'nin toplam oyları 3 milyon 960 bin ve BDP'nin ise 1 milyon artmıştır. Bu da açık biçimde CHP ve

BDP'nin **4 milyon 960 bin** yeni seçmenden oy aldığını göstermektedir.

Buna göre, yeni seçmenlerin %41'i AKP'ye oy verirken, %59'u CHP+DSP+BDP'ye oy vermiştir. Oysa 12 Haziran seçimlerinde AKP oyların %49,9'unu, CHP+DSP+BDP ise %32,7'sini almıştır.*

* 2009 yerel seçimlerine göre ise, 12 Haziran seçimlerinde AKP'nin oyları 6 milyon 112 bin artmıştır. Diğer sağ partilerin (MHP dahil) kaybettikleri oy miktarı ise, 4 milyon 450 bindir. Buna göre, AKP'nin gerçek oy artışı **1 milyon 662 bindir**.

Buna karşılık olarak 2009 yerel seçimlerine göre, CHP+DSP'nin oyları 868 bin ve BDP'nin oyları 62 bin artmıştır. Bunların toplam oy artışları **929 bindir**. Diğer yandan geçerli oyların sayısı 3 milyon 24 bin artmıştır.

Buna göre, yeni seçmenlerin %55'i AKP'ye, %31'i CHP+DSP+BDP'ye oy vermiş görünmektedir.

Ancak bu yanıltıcıdır. Çünkü BDP pek çok yerde seçime girmediği gibi, DSP'nin 2009 yerel seçimlerinde aldığı oy büyük ölçüde Eskişehir'e aittir. 12 Haziran seçimlerinde DSP oylarının bir bölümünün MHP'ye gittiği görülmektedir. CHP'nin 2009 yerel seçimlerine göre oyları 1 milyon 917 bin artmıştır. Bu durumda CHP, yeni seçmenlerin %52'sinin oyunun alırken, AKP'nin aldığı oy oranı %45'de kalmaktadır.

Burada genel seçimler ile yerel seçimlerin "farklı" niteliklere sahip oldukları, genel seçimlerde "ideolojik ve siyasal" tercihlerin, yerel seçimlerde ise "yörel" tercihlerin belirleyici olduğu ileri sürülebilir.

Şüphesiz sosyolojik olarak bu doğrudur. Ancak bu tezi ileri sürenler, hemen her durumda "asıl ola-

Seçim sonuçlarına oransal olarak bakıldığında, 2002 seçimlerinden sonra 2004 ve 2007’de oy oranlarını artıran sağ partiler, 2009 ve 12 Haziran seçimlerinde düşüşe geçmişlerdir. 2007 seçimlerinde %71,61 oy oranına ulaşan sağ partiler, 12 Haziran seçimlerinde %66,22 oy oranına ulaşabilmişlerdir.

12 Haziran seçimlerinde, AKP, MHP ve %1,24 oranında oy alan SP (Saadet Partisi) dışındaki diğer sağ partiler marjinalleşmiş ve bir anlamda siyaset sahnesinden silinmişlerdir.

AKP’nin, gerek 2007’de, gerek 12 Haziran seçimlerinde en büyük başansı, CHP iktidarı ve “laik darbe” korkusu çevresinde tüm tarikatları ve cemaatleri birleştirmesi olmuştur. Genellikle “merkez sağ” adı verilen partilerin yanında yer alan pek çok tarikat, şeyh, şüh, imam, “dinsiz” CHP ve “laik darbe” korkusuyla kenetlenirken, aynı zamanda “merkez sağ” partilerin seçmenlerinin bir bölümünü (özellikle kırsal bölgelerdeki orta ve zengin köylüleri) de beraberlerinde AKP’ye götürmüşlerdir.

Yine Anadolu kasabalarında “merkez sağ” partilerin temel dayanağı olan esnaf, zanaatkar ve küçük-orta sermaye kesimleri de, “rant ekonomisi”, kredi ve ticaretteki genişleme politikalarıyla AKP’ye eklenmiştir. Sıkça dile getirildiği gibi, “her zaman iktidar olmaya” alışmış bu “merkez sağ” seçmen kitlesi, aynı zamanda Anadolu eşrafını oluşturduklarında, Anadolu il ve ilçelerindeki “merkez sağ” seçmen kitlesini de beraberlerinde AKP’ye götürmüşlerdir.

Ancak 9 yıllık AKP iktidarıyla birlikte, AKP iktidarı sayesinde palazlanmış yeni bir küçük ve orta sermaye kesimi ortaya çıkmıştır. Bu kesimler, her ne kadar geleneksel olarak “merkez sağ” partilerin tabanını oluştursalar da, artık AKP iktidarıyla kendilerini özdeşleştirmişlerdir.

Öte yandan, gerek “merkez sağ”da, gerekse “merkez sol”da yer alan (ve hatta

nın” genel seçimler olduğu, dolayısıyla genel seçim sonuçlarının esas alınması gerektiğini ileri sürerler. Yine de işlerine geldiği yerde genel seçim sonuçları ile yerel seçim sonuçlarını (il genel meclisi sonuçları) kıyaslayarak sonuçlar üretmeye çalışırlar.

12 Haziran seçim sonuçları, ister 2007 genel seçim sonuçlarıyla, isterse 2009 yerel seçim sonuçlarıyla karşılaştırılsın, her iki durumda da yeni seçmen kitlesinin AKP’ye yöneldiğini göstermektedir.

“solcu” olan) yeni bir varlıklı tabaka ortaya çıkmıştır. Özellikle müteahhitlik alanında hızla gelişen ve büyüyen bu yeni varlıklı tabaka, “gıda tedarikçileri”yle birlikte, AKP’nin yeni “orta sınıf”ını oluşturmuşlardır. Varoluşlarını AKP iktidarıyla borçlu olduklarından, olası bir CHP iktidarıyla tüm varlıklarını yitireceklerini düşündükleri için AKP çevresinde kemikleşmiş bir tabaka oluşturmuşlardır.

AKP, sadece şeriatçı kesimleri (tarikatlar, cemaatler vb.) “dinsiz” CHP iktidarı korkusuyla bir araya getirmemiş, aynı zamanda yeni varlıklı kesimleri de, CHP iktidarı koşullarında varlıklarını yitirecekleri korkusuyla kendi çevresinde toplanmak zorunda bırakmıştır. Recep Tayyip Erdoğan’ın tüm zamanlarda ve seçim kampanyasında sürekli olarak CHP’nin tarihine gönderme yapmasının, İsmet Paşa’ya yönelik suçlamalarda bulunmasının temel nedeni de bu korkuyu yaymak ve pekiştirmektir.

Bu kesimlerin ortak özellikleri, tek bir oya sahip bireyler olmamaları, çevrelerinde her zaman geniş bir kitleyi etkileyebilme potansiyeline sahip olmalarıdır.

Bunların dışında kalan “sıradan insanlar” ise, kimi durumda “hediye paketleri”yle, kimi durumda “sosyal yardımlar”la, Dünya Bankası tarafından finanse edilen “okul için cep harçlığı” projesiyle*, kimi durumlarda

* Bu proje, “Sosyal Riski Azaltma Projesi” kapsamında 2002 yılında Dünya Bankası tarafından başlatılan ve resmi adı “Şartlı Nakit Transferi” (“çocuk parası”) olan projedir. Proje kapsamında yapılan para yardımları, “Kadının aile ve toplum içindeki konumunun güçlendirilmesi amacıyla, doğrudan annelere yapılmaktadır”. Buna göre, “annelere”, ilköğretime devam eden erkek çocuk başına ayda 20 TL ve kız çocuk başına ayda 25 TL; ortaöğretime devam eden erkek çocuk başına ayda 35 TL ve kız çocuk başına ayda 45 TL doğrudan nakit para verilmektedir. Bugün “Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu” tarafından sürdürülmektedir. (Daha geniş bilgi için bkz. *Kurtuluş Cephesi*, “Yaşamımızdaki Dünya Bankası”, Sayı: 117, Eylül-Ekim 2010.)

Dünya Bankası’nın AKP iktidarı dönemindeki finansal desteği sadece bununla sınırlı değildir. Dünya Bankası, “çocuk parası” için verdiği yaklaşık bir milyar dolardan çok daha fazlasını “kentsel dönüşüm projeleri”, “içme suyu rehabilitasyonu” vb. kapsamında AKP’li belediyelere, özellikle de İstanbul ve Ankara belediyelerine aktarmıştır. Dünya Bankası’nın bu “karşılıksız proje kredileri”, AKP’li belediyeler aracılığıyla müteahhitlere devredilmiş ve bu yolla inşaat sektöründe yeni bir “altın çağ” başlamasına yol açmıştır.

İzmir'de Partilerin Aldığı Oylar						
	CHP	AKP	MHP	DP	Genç Parti	Geçerli Oy
2007	736.196	631.807	287.864	155.788	108.006	2.075.138
2009	1.122.685	674.610	225.203	59.040	0	2.324.532
2011	1.102.635	928.209	282.022	19.234	0	2.509.636
2011-2007	366.439	296.402	-5.842	-136.554	-108.006	434.498

milliyetçi ve dinsel duygularla AKP'ye yönelmiştir. Bunlar arasında en tipik olanları ise, TOKİ'den "ucuz konut" alan ve "kredi kartlı" yaşam sürdürenlerdir. Bu kesimlerin ayrıca özelliği, kadınların ağırlıkta olmasıdır.

Bu kesimler, olası bir CHP iktidarında bu yardımlardan ve olanaklardan mahrum kalacaklarına inandırılmışlardır. Her ne kadar CHP "aile sigortası" ile bu inancı yıkmaya çalışmışsa da, fazlaca etkili olmamıştır.

12 Haziran seçim sonuçları içinde en çok tartışma konusu yapılan ise, AKP'nin "kıylara inmesi" olmuştur. Kimilerine göre CHP'nin "kalesi" olan İzmir'de "gedik" açılmıştır. Bu da AKP'nin "büyük başarısı" olarak sunulmaktadır.

Yukardaki tabloda da görüleceği gibi, AKP'nin İzmir'deki oy artışı, neredeyse DP ile Genç Parti'nin kaybettiği oylara eşittir. AKP'nin "kıylara inmesi" denilen olay da, DP'nin "merkez sağ" seçmeni ile Uzan ailesinin yarattığı "rant"tan kaynaklanan seç-

menlerin AKP saflarına geçmesidir.

12 Haziran seçimlerinin gösterdiği bir diğer olgu ise, "solcu" ya da "sosyal-demokrat" (hangisi olduğu pek belirgin olmayan) Kılıçdaroğlu başkanlığındaki "yeni" CHP'nin beklenenleri gerçekleştirememiş olmasıdır. CHP'nin seçim çalışmaları, esas olarak kendi tabanına yönelik olmuştur. Bu çalışma, mitinglere katılımı ve coşkuyu artırmışsa da, CHP seçmen kitlesinin beklentilerini ve umutlarını yükseltmiştir. Oy oranının %25,9'da kalması karşısında, bu kesimlerde umutsuzluk, karamsarlık ve öfke egemen olmaya başlamıştır.

İşte yükselen beklentiler ve buna uygun seçim sonucunun ortaya çıkmaması karşısında "yeni" CHP'nin tüm muhalifleri, hep bir ağızdan bağırma, çağırma ve CHP yönetimini suçlamaya başlamışlardır. Bir kez daha CHP kendi iç sorunlarıyla uğraşan, kurultay çatışmalarına sahne olan "klasik CHP" görüntüsü vermeye başlamıştır.

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ PARTİSİ-CEPHESİ

İlk Genel Komite Üyesi

HÜSEYİN CEVAHİR

1 HAZİRAN 1971

İSTANBUL/MALTEPE

1947'de Tunceli'de doğdu. Yüksek öğrenim için Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesine girdi. Burada devrimci gençlik hareketlerine katıldı. Dev-Genç içinde yer alan Hüseyin yoldaş, Mahir Çayan yoldaşla bu mücadele içinde tanıştı. THKP-C'nin oluşum sürecinde yer aldı ve kurucularından oldu. Oluşturulan ilk Genel Komite'de yer alarak, Doğu Anadolu Bölge Sorumluluğu'nu üstlendi.

THKP-C'nin 1971 yılında başlattığı Öncü Savaşının ilk evresinde gerçekleştirilen merkezi eylemlerin içinde yer aldı. İstanbul'da şehir gerillasının yaratılması amacıyla alınan karar üzerine Mahir yoldaşla birlikte buraya geçti. Has'ların günlük hasılatlarının kamulaştırılması ve siyonist ajan E. Elrom'un tutsak alınması eylemlerine katıldı.

Elrom eylemi üzerine oligarşinin başlattığı kuşatma ve imha operasyonu sırasında, 29 Mayıs 1971'de Mahir yoldaşla birlikte İstanbul-Maltepe'de kuşatıldılar. Bu iki "adalı"nın üç gün süren kuşatması, 1 Haziran günü başlatılan operasyonla sonlanırken, Cevahir yoldaş şehit düştü, Mahir yoldaş ağır yaralı olarak tutsak edildi.

Cevahir yoldaşın sanat ve kültür üzerine yayınlanmış çeşitli yazıları yanında, Küba Devrimi üzerine bir yazısı bulunmaktadır.

TÜRKİYE HALK KURTULUŞ ORDUSU KURUCU VE ÖNDERLERİ

KADİR MANGA ALPASLAN ÖZDOĞAN SİNAN CEMGİL
31 Mayıs 1971 / Nurhak

DENİZ GEZMİŞ YUSUF ASLAN HÜSEYİN İNAN
6 Mayıs 1972 / Ankara

**TKP(M-L) VE TİKKO'NUN
KURUCUSU VE ÖNDERİ
İBRAHİM KAYPAKKAYA**

18 MAYIS 1973
DİYARBAKIR

1949 yılında Çorum'da doğdu. İlkokulu bitirdikten sonra Hasanoğlan Öğretmen Okulu'na girdi. Burayı bitirdikten sonra İstanbul Çapa Yüksek Öğretmen Okulu'na başladı. Aynı zamanda İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi-Fizik Bölümü öğrencisi olan Kaypakkaya, sol düşüncelerle burada tanıştı. Mart 1968'de Çapa Fikir Kulübü'nün kurucuları arasında yer aldı. Çapa Fikir Kulübü'nün başkanı olan Kaypakkaya, 6. Filo'ya karşı bildiri yayınladığı gerekçeyle Kasım 1968'de okuldan atıldı.

FKF ve TİP içinde ortaya çıkan ayrışmada MDD kesiminde yer aldı. *İşçi-Köylü* gazetesinin İstanbul'daki bürosunda çalışan Kaypakkaya, *Aydınlık* ve *Türk Solu* dergilerine yazılar yazdı. Aydınlik içinde meydana gelen ayrışmada D. Perinçek'in başını çektiği PDA saflarında yer aldı. 1972 yılına kadar PDA (TİİKP) saflarında çalıştı ve DABK üyesi olarak görev yaptı. Bu tarihte PDA oportünistleriyle yollar ayrıldı. D. Perinçek ve çevresinin revizyonist ve oportünist olduklarını söyleyen Kaypakkaya, ayrılık sonrasında TKP(ML)-TİKKO'yu kurdu.

TKP(ML) faaliyetlerinin yoğunlaştırıldığı Dersim bölgesinde mücadele ederken, 24 Ocak 1973'de Vartinek mezrasında oligarşinin resmi zor güçleri tarafından sanıldı. Çatışma sırasında Ali Haydar Yıldız şehit düşerken, Kaypakkaya yaralı olarak çatışma alanından uzaklaştı. Ancak beş gün sonra kendisinin kaldığı köydeki bir öğretmenin ihbaryla yakalandı. Dört ay süren işkencelerde hiçbir şeyi kabul etmedi ve bu işkenceler sonucu 18 Mayıs 1973'de şehit düştü.

AĞADEDE SARIKAYA

1960/KARS

9 MAYIS 1993/İSTANBUL

1960 yılında Kars'da doğdu. 1977'de devrimci mücadeleye THKP-C/HDÖ saflarında katıldı. 1977-1979 yılları arasında Kars bölgesinde örgütsel faaliyette bulunan "Dede", bu dönemde faşist milis güçlere karşı THKP-C/HDÖ'nin gerçekleştirdiği silahlı eylemlerde yer aldı. MHP Kars İl Başkanı'nın cezalandırılması eylemine katıldı. 12 Eylül askeri darbesi koşullarında tutsak edildi. 1986 yılına kadar Selimiye, Metris, Sağmalcılar ve Erzurum Askeri Cezaevlerinde yattı.

1986 yılında tutsaklığı sona erer ermez pratik örgütsel faaliyet içinde yer aldı. 1991-1993 yılları arasında THKP-C/HDÖ'nin gerçekleştirdiği "30 Mart-Kızılder Harekâtı" (1991); "Eylül Harekâtı" (1992) ve "15 Mart Harekâtı" (1993) içinde yer aldı. THKP-C/HDÖ İstanbul İl Komitesi üyesi olan "Dede" yoldaş, bir şehir gerillası olarak savaşın tüm zorluklarına ve olanaksızlıklarına rağmen üstlendiği görevleri yerine getirmekte tereddüt etmedi.

9 Mayıs 1993 Pazar günü saat 12'de İstanbul/Fatih'teki örgüt evinin oligarşinin zor güçlerince basılmasıyla başlayan çatışmada katledildi.

LEYLA DOĞAN

1963/KAYSERİ

21 MAYIS 1986/ANKARA

1963 yılında Kayseri'de doğdu. Daha henüz Ortaokul sıralarındayken devrimci mücadeleyle tanıştı. THKP-C/HDÖ sempatisini olarak örgütsel çalışmalarda kendisinden istenen her şeyi yerine getirmek için olanca gücüyle çalıştı. Örgüt saflarında ortaya çıkan II. Sağ-sapmanın yarattığı kargaşa içinde bir süre Kayseri ile sınırlı bir ilişki içinde bulundu. 1979 sonlarında bu sağcı unsurlara yönelik polis operasyonunda tutsak edildi. Ankara/Mamak cezaevinde yattı. Tutsaklığının ilk gününden itibaren örgütle bağlantı kurdu ve THKP-C/HDÖ'nin örgütsel işleyişine dahil edildi. 1981'de tutsaklığı sona erdikten sonra değişik kentlerdeki örgüt üyeleri arasında bağlantıların kurulmasında çalıştı. Her koşulda cezaevindeki tutsak yoldaşlarıyla bağlantı kurmayı başardı. Bu görevini 1986 yılına kadar aksatmadan sürdürdü. İşkenceler sonucu meydana gelen rahatsızlığı nedeniyle Ankara'da kaldırıldığı hastanede 21 Mayıs 1986'da yaşamını yitirdi.

BDP, “Blok” ve Bilcümle Legalist “Sol” (SİP-TKP, EMEP, ESP vs.)

Şüphesiz 12 Haziran seçimlerinden büyük bir sevinç ve moralle çıkan tek parti BDP olmuştur. Bu sevinç ve moralin kaynağı ise, BDP'nin desteklediği ve içlerinde “sosyalistler” sıfatı taşıyan kişilerin de yer aldığı adayların 36'sının milletvekili seçilmesidir.

BDP'nin desteklediği “Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloku” adayları 2.339.501 oy alarak, 2007 genel seçimlerine göre oylarını bir milyon artırmıştır. Parti olarak (DEHAP) seçimlere girildiği 2002 seçimlerine göre oy artışı ise, yaklaşık 380 bindir.

Bu sonuçlardan yola çıkıldığında, elbette BDP ya da legal ifadesiyle “blok”un 12 Haziran seçimlerinden, sadece milletvekili sayısını değil, oylarını da artırarak çıktığı ve başarılı olduğu söylenebilir. Ama “blok” adaylarının 12 Haziran seçimlerinde aldığı oylar, 2009 yerel seçimlerinde DTP'nin aldığı oylardan sadece 62 bin fazladır. Aynı durum oy oranında da görülmektedir.

2002 seçimlerinde oyların %6,23'ünü DEHAP almışken, 12 Haziran seçimlerinde “blok”un oy oranı %5,44 olmuştur. Bu oran 2007 seçimlerine göre 0,25 puanlık bir artışa denk gelirken, 2009 yerel seçimlerine göre 0,26 puanlık bir azalışa denk düşmektedir.

Bunun yanında, 12 Eylül 2010 anayasa

DEHAP/DTP/BDP		
2002	1.960.660	%6,23
2004	1.662.280	%5,15
2007	1.334.518	%5,19
2009	2.277.777	%5,70
2011	2.339.501	%5,44

referandumunda görüldüğü gibi, Bitlis, Bingöl, Siirt, Iğdır, ve Ağrı illerinde AKP üstünlüğünü korumuştur. Bu da, toprağa bağlı ulusal-kültürel özerkliğin bir ifadesi olan “demokratik özerklik” talebi açısından önemli sonuçlar yaratacak niteliktedir.

BDP destekli “Blok”un en ilginç seçim sonuçlarından birisi de, “çatı partisi”, yani bağımsız adayların gösterilmediği yerlerde “Blok” bileşenlerinin oylarını verecekleri parti olarak ilan edilen EMEP'in “ülke çapında” aldığı sonuçtur.

EMEP		
2007	25.770	%0,07
2009	48.939	%0,12
2011	31.562	%0,07
A. Levent Tüzel	143.745	%5,58

2007 genel seçimlerinde “tek başına” on binde 7 oy alan EMEP, “çatı partisi” olarak yine on binde 7 oy alabilmiştir. Bu da açık biçimde, “Blok”un temel direği olan BDP'nin bağımsız aday göstermedikleri yerlerdeki Kürt seçmeninin EMEP'e oy vermesi yönünde hiçbir çalışma yapmadığını göstermektedir.

EMEP ve başkanlığından istifa ederek (tıpkı ÖDP başkanlığından istifa ederek DTP destekli “bağımsız aday” olarak seçilen Ufuk Uras gibi) “bağımsız aday” olarak seçilen A. Levent Tüzel'in (ve de yayın organları Evrensel gazetesi ile Hayat TV'nin), “bağımsız adayların” olmadığı yerlerde “blok bileşenlerinin” oylarını yönetecekleri “çatı partisi”nin EMEP olduğunu sürekli vurgulamalarına rağmen, aldıkları sonuç “yorumla

muhtaç”tır!

Öte yandan EMEP başkanı A. Levent Tüzel’in İstanbul 3. bölgede aldığı 143 bin oy, EMEP’in tüm zamanlarda aldığı oyların toplamından fazladır. Hatta aynı bölgedeki tüm legalist “sol” partilerin aldıkları oydan da fazladır. 2007 seçimlerinde aynı bölgeden Sebahat Tuncel’in 120 bin oyla seçildiği göz önüne alındığında, BDP’nin A. Levent Tüzel şahsında “demokratik Türk açılımı” yaptığını söylemek pek yanlış olmayacaktır.

Seçildikten sonra A. Levent Tüzel’in yaptığı şu açıklama da, sürekli olarak “emek”e vurgu yapan bir partinin, EMEP’in başkanından daha çok BDP’li bir vekilin sözleri olarak okunabilir:

“Halkın çabasına umuduna desteğine sonsuz teşekkür ediyoruz. Emek, demokrasi ve özgürlük bloğu olarak halkımıza verdiğimiz sözü barışı, kardeşliği, anadilde eğitimi, barajları kaldıracak bir demokrasi mücadelesi, bütün gözaltıları tutuklulara son vereceğiz. Elbette ülkede toplumsal bir barışı sağlayacak kardeşlik mücadelesini parlamentoda güçlü bir şekilde dile getireceğiz.”

A, Levent Tüzel’in bu ve başka açıklamalarından anlaşılmaktadır ki, “yakın” bir zamanda legalist “sol” siyasette EMEP adlı bir parti varılmayacaktır.

“Blok”un “en renkli” ve de “sosyalist” ikinci kişisi ise, Adıyamanlı “Türkmen kökenli” Sırrı Süreyya Önder’dir. O da BDP’nin “demokratik Türkmen açılımı”nın sonucu olarak TBMM’ye girmiş bulunmaktadır. (Kısaca anımsatalım ki, Sırrı Süreyya Önder, “renkli” kişiliğiyle, geçen yıl Recep Tayyip Erdoğan’ın “aydın açılımı” kahvaltısına katılmış “solcu aydın”lardan birisidir.)

Hiç şüphesiz “Blok”un en “renkli” kişisi Ertuğrul Kürkçü’dür. Sebahat Tuncel’in sözleriyle, “Ertuğrul Kürkçü Kızıldere’nin, Sırrı Süreyya Önder 12 Eylül’ün ve Abdullah Levent Tüzel emekçilerin hesabını” sormak için “aday” yapılmıştır.

Ancak burada bazı “sorun”lar vardır. Yukarıda ifade ettiğimiz gibi, A. Levent Tüzel, hiç de “emekçilerin hesabını” soracakmış gibi görünmemektedir. Bu durumda E. Kürkçü’nün de “Kızıldere’nin hesabını” sormayacağını söylemek pek yanlış olmayacaktır. Ama yine de “sorun”lar bitmemekte-

dir.

E. Kürkçü, her ne kadar Dev-Genç’in son genel başkanı ve 30 Mart 1972’de Kızıldere katliamından sağ çıkan tek kişi olmak gibi bir geçmişe sahip olsa da, o günden bugüne kadar geçen 40 yıllık bir “geçmişe” de sahiptir.

Eski DY’un eski şefi, ÖDP’nin “ruhani lideri” Oğuzhan Müftüoğlu “kitabı”nda Ertuğrul Kürkçü için şunları söylüyor:

“Ertuğrul da Dev-Genç düzleminde bir savunma yaparken işlerin bu şekilde bir hal almasından Mahir Çayan’ı sorumlu tutan ifadeler kullandı. Yapılan konuşmalar karşısında bir ara hakim Mehmet Turhan da şaşırdı, ‘Sizi salaha ermiş görüyorum, neden daha önce böyle yapmadınız’ gibi bir şey söyledi.

Biz arka sıralarda oturduğum yerde büyük bir şaşkınlık yaşadık. Özellikle bizim arkadaşlar, yani THKP-C grubundan olanlar büyük bir moral bozukluğu içine düştü. Bir şeyler söylemek gereğini duydum. Söz istedim ama öyle fazla bir şey söylemeyi pek beceremedim. Ertuğrul’un açıklamalarına katılmadığımı söyledim... Konuşurken biraz heyecanlanıp sesimi yükseltince Mahkeme Başkanı Ali Elverdi sözümü kesti. ‘Otur yerine!’ diye bağırdı. Askerler gelip kolumdan çekerek yerime oturtular. O sırada Ertuğrul arkamdan bağırarak bir şeyler söyledi, ben ne dediğini anlamadım. Seyhan Erdoğan ona bağırdı, karşı çıkan başka arkadaşlar da oldu, mahkeme kanıştı...

Mahkemede, yani THKP-C davasının duruşmalarında Yusuf, Münir, Ertuğrul falan salonun ön tarafında, diğer tutuklulardan farklı bir yerde oturtuluyorlardı. Araya da askerler diziliyorlardı.

– Bu ayrılma işlemi neye göre yapılmıştı?

– Her halde, bu arkadaşlar eski görüşlerinden vazgeçtiklerini açıkladıkları için, böyle bir önlem alma gereği duymuşlardı. Bir hadise falan olmasın diye belki.” (Bitmeyen Yolculuk, Oğuzhan Müftüoğlu Kitabı, s.125 ve 127.)

Görüldüğü gibi, E. Kürkçü, “üçüncü ki-

şi”nin anlatımına göre, Kızıldere’den sonra THKP-C’den ihraç edilen Yusuf Küpeli ve M. Ramazan Aktolga’yla birlikte hareket etmiş ve yine “üçüncü kişi”nin anlatımına göre, “salaha ermiş”tir.

Seçim propaganda çalışmalarında Ertuğrul Kürkçü “68’in diri ve inançlı tarafını temsil eden kişi” ve THKP-C’li olarak sunulan E. Kürkçü, gerçekte THKP-C ile tüm ilişkilerini Kızıldere’de sağ olarak yakalandıktan sonra kesmiştir.

Şimdi “Mersin Bağımsız Milletvekili” ünvanına sahip olan Ertuğrul Kürkçü, seçime ilişkin yaptığı ilk değerlendirmesini, “Seçimin galibi Sayın Öcalan’dır. Ta uzaklardan bir adanın daracık penceresinden dünyaya bakmaya çalışan bir yoldaşımızın, çok fazla imkana sahipken hiçbir şey görmeyenler karşısında niçin daha üstün olduğunu gösterdi. “diyerek yaparken, “geleceğe” dönük olarak da şunları söylüyor:

“Halk ile parlamenterler arasında militan bir anlaşma sağlıyoruz ve bir kere daha asla Türkiye’de parlamentarizm tuzağına düşmeyen ama parlamentoyu da hiç boşlamadan, halk hareketi ile birlikte yürüyen muazzam bir devrimci hareketin eşiğindeyiz. Umarım bunu hepimiz iyi bir biçimde değerlendireceğiz. Birbirimizi dikkatle dinleyeceğiz, anlayacağız. Ne işlerimizi savsaklayacağız ne de bir plana ve stratejiye bağlı olmadan boş vaatlerde bulunacağız. Sanırım Türkiye sorumlu bir devrimci siyaset dönemini, bir olgunluk dönemini açıyor ve bunun içinden geçiyor. Hepimize kutlu olsun.”

Burada Marks’ın *Kapital*’e yazdığı önsözdeki sözlerini anımsatmakla yetiniyoruz:

Le mort saisit le vif!

“BLOK”-DIŞI LEGALİST “SOL”

“Blok”un “en renkli” kişisi her ne kadar Sırrı Süreyya Önder ise de, legalist “sol”un en renkli kesimi de, hiç şüphesiz SİP-TKP’si olmuştur.

SİP-TKP’si iflah olmaz legalist bir parti olarak, 12 Haziran seçim seferine, “Boyun Eğmeyen 500 Bin Kişi Anyoruz” diye “iddialı” bir söylemle çıkmış ve sefer 61 bin oyla tamamlanmıştır. Böylece 2007 ve 2009 seçimlerinden çok daha az oy alarak binde

2’lik bir legalist “sol” parti olduğunu tescillemiştir.

SİP-TKP		
2007	78.847	%0,23
2009	85.507	%0,21
2011	61.224	%0,14

Burada SİP-TKP’sinin “çıtayı yüksek” tutmalarını nasıl gerekçelendirdiklerini ve seçim sonrasındaki “yenilgi”yi nasıl teorize ettiklerini ele almayacağız. Şu kadarnı söyleyelim ki, SİP-TKP’si “ülkeyi kurtarmak için ölecek elli kişi”nin arandığı bir ülkede, “boyun eğmeyen 500 bin kişi” arayarak ve sonuçta 61 bin oy alarak ciddiyetini (o da var-dıysa) yitirmiş bir parti haline gelmiştir.

Legalist “sol”un en yeni ve en “taraf”tar legalisti olan ESP (Ezilenlerin Sosyalist Partisi), her seçim öncesinde olduğu gibi BDP’ye yakın durmuşsa da, “Blok”la anlaşmazlığa düşerek seçimlere sekiz bağımsız adayla katılmıştır. ESP, “Blok”tan “çekilmeleri”ni şöyle açıklamaktadır:

“Seçim ittifakı kapsamında, ittifak ilişkileri yürütülmesi başından itibaren sorunlu bir seyir izlemiştir. Cephe çalışması seçim çalışmasına, seçim çalışması da adaylar tartışmasına dönüşmüştür. Muhatablık ilişkileri doğru bir zeminde kurulamamış, blok ve iradesi şekilsel hale gelmiştir. ‘Seçilebilir yerler’ dışında kalan yerlerde blokun adayları ve hazırlığı son aşamaya kadar gündeme bile gelmemiş, blokun böyle bir gündemi olmamıştır. ‘Seçilebilir yerler’ tartışması ise esas olarak ikili görüşmeler zemininde sürdürülmüş, blok seyirci konumuna düşürülmüştür. Blok içerisinde bugüne kadar yer almayan partiler bir anda bloka dahil olmuş, adaylar da bu çerçevede şekillenmiştir. Blok toplantılarında adı gündeme bile gelmemiş, adaylıklarına dair bilginin dahi verilmediği adaylar, ‘blok adayı’ olarak kararlaştırılmıştır.” (ESP’nin 5 Nisan 2011 tarihli açıklaması.)

Bu gerekçelerle “Blok”tan çekilen ESP, sekiz bölgede gösterdiği “bağımsız” adaylarla seçime girmiş ve 3.017 oy alarak seçimden çıkmıştır. Şüphesiz 2007 seçimlerine göre 264 fazla oy alarak, oylarını %9,5 artması “başarı” olarak da okunabilir! Ne de

ESP/Atılım	
2011	3.017
2007	2.753

olsa, 12 Haziran seçimlerinde hiçbir parti oylarını ESP kadar artıramamıştır!

Öyle anlaşılıyor ki, parti kuruluşunun hazırlıklarını Taraf gazetesine verdikleri reklamla yapan ESP, Taraf gazetesindeki reklamlardan fazlaca bir şey elde etmiş görünmemektedir.

Söz edilmeden geçilemeyecek son lega-

list “sol” parti ise ÖDP’dir.

ÖDP, “teknik” nedenlerle gerekli evrakları YSK’ya “zamanında” iletmeyerek seçime katılma hakkını yitirmiş ve böylece daha ilk baştan “havlu” atmış bir parti olarak da legalizmin tarihine geçmiştir. Bu nedenle, ÖDP’nin 12 Haziran seçimlerine ilişkin sayısal verilerini irdeleme şansını da yitirmiş durumdayız. Çok yazık!

Son söz olarak diyebiliriz ki, legalizmin legalistlere de bir hayrı dokunmamıştır.

“Dar kapsamlı seçim çekişmeleri; şurada burada seçimi kazananların başarıları; iki milletvekili, bir senatör, dört belediye başkanı, halkın üzerine ateş açılarak dağıtılan büyük çapta bir gösteri; bir önceki güne göre bir iki oy farkıyla kaybedilen yeni bir seçim; kazanılan bir grev, kaybedilen on grev; bir adım ileri, on adım geri; belli bir kesimde zafer, bir diğerinde on kez bozgun... Sonra birdenbire oyunun kuralları değişir, herşeye yeniden başlamak gerekir.

Bu tutum neden ileri geliyor? Halk enerjisini neden hep böyle boşuna harcıyor? Bunun tek nedeni var: Bazı Amerika ülkelerinde ilerici güçler taktik hedefler ile stratejik hedefleri korkunç bir şekilde birbirine karıştırıyorlar, küçük taktik sorunlarda büyük stratejik hedefler görmek istemişlerdir. Bu önemsiz saldırı mevzilerini ve elde edilen küçük kazançları, sınıf düşmanının temel hedefleri olarak göstermeyi bilen gericiğin akıllıca davrandığını kabul etmeliyiz.

Böylesine büyük hatalar işlenen ülkelerde, halk hiçbir değeri olmayan eylemler için son derece büyük fedakarlıklar pahasına her yıl alaylarını seferber eder. Bunlar düşman topçusunun ateşine maruz kalan geçici mevzilerdir.

Bu mevzilerin adı, parlamentodur, kanuniliktir, yasal ekonomik grevdir, ücret artışıdır, burjuva anayasasıdır, bir halk kahramanının serbest bırakılmasıdır... Ve işin en kötü tarafı şudur ki, bu mevzileri elde etmek için bile, burjuva devletin oyun kurallarını kabul etmek ve bu tehlikeli siyasal oyuna katılmak iznini alabilmek için de uslu ve akli başında insanlar olduğumuzu, hiçbir tehlike arz etmediğimizi; örneğin kışlalara ve trenlere saldırmak, köprüleri uçurmak, katilleri ve işkence uzmanlarını cezalandırmak, dağlara çıkıp ayaklanmak ya da yumruklarımızı sert ve kararlı bir biçimde kaldırarak, Amerika’ya son kurtuluş mücadelesinin kesin müjdesini vermek gibi tehlikeli işlerle bir alış-verişimizin olmadığını ispat etmek lazımdır.”

(Che Guevara, *Latin-Amerika Devriminin Taktik ve Stratejisi*.)

... Ve Tanrı Kadını Yarattı! Siyaset de Keşfetti!

Neredeyse tüm “medya” açısından 12 Haziran seçimlerinin en “farklı” ve en “yeni” özelliği, parlamentoya “ilk kez” çok sayıda kadının seçilmiş olmasıdır.

Yine “medya” manşetlerine göre, “ilk kez”, meclisteki kadın milletvekillerinin oranı %9’dan %14’e çıkarken, sayıları da 50’den 78’e çıkmıştır. Bunlardan 45’i AKP’den, 19’u CHP’den, 11’i BDP’den ve 3’ü de MHP’den milletvekili seçilmişlerdir. KADER başta olmak üzere, tüm kadın kuruluşları ve dernekleri, bu sonucun iyi bir sonuç olduğunu, ama yeterli olmadığını açıklamışlardır. Bir başka deyişle, kadın hareketleri açısından, 12 Haziran seçim sonuçları “evet, ama yetmez” olarak karşılanmıştır.

Tüm bunlara legalist “sol”un kadına ve kadın hareketine atfettiği büyük önem ve söylemi de ekleyecek olursak, düzen içi siyaset açısından “kadın sorunu” yeni bir evreye girmiştir.

Şimdi biraz gerilere gidelim.

Yahudi, hıristiyan ve islam inancına göre, kadın, Hz. Adem’in yedinci kaburga kemiğinden Tanrı tarafından yaratılmıştır. Bu inanç, tarihin en eski inancı olmasının ötesinde, erkek egemen toplumsal düzenlerin en eski ideolojik temelidir. Bu ideolojik temelden yola çıkarak, kadının erkeğe mutlak olarak boyun eğmesi gerekliliği kutsal bir emre bağlanmıştır. Bu emre uymayanlar, yani erkeğe boyun eğmeyen kadınlar, sadece toplum nezdinde değil, tanrının düzeyinde de suçlu ilan edilmişlerdir. Tıpkı hıristiyanların açık biçimde, müslümanların dolaylı olarak kabul ettikleri “ilk günah” gibi.

Bilineceği gibi, “ilk günah”, Adem ile Havva’nın cennetten kovulmasına yol açan “elma” yeme efsanesidir. Bu efsaneye göre, Havva, yani kadın, şeytanla işbirliği yaparak, Adem’in, yani erkeğin tanrının emirlerini çiğnemesine neden olmuştur.

Bu “ilk günah”la birlikte Adem ile Havva cennetten kovulmuşlar ve “ademoğulları”, o zamandan bu zamana kadar, cennete yeniden kavuşabilmek için, tanrının kendilerini affetmesi için dua etmişler, tanrıya olan bağlılıklarını her fırsatta ortaya koymaya çalışmışlardır.

Böylece Havva üzerinden tüm kadınlar, hem kendilerinin, hem de erkeğin cennetten kovulmasının ve binlerce yıl “dünyevi” bir yaşam sürdürmelerinin nedenidir. Elbette durum böyle ise, “ademoğulları”nın yeniden cennete ulaşabilmesi için, kendilerini “dünyevi zevkler”den arındırmaları ve tümüyle tanrıya adanmaları gerekmektedir.

Sahte ve ortaçağa (feodal döneme) ilişkin bu inanç, aynı zamanda tarihin tüm kadın hareketlerinin çıkış noktasını da oluşturmuştur. Ama ne zaman ki, tarih feodalizmden kapitalizme evrilmiş ve kapitalist üretim ilişkileri egemen hale gelmiştir, kadının, erkek gibi, artı-değer üreticisi olduğu keşfedilmiştir.

Kapitalizmin ilk döneminde sanayinin yapısı nedeniyle erkek emek-gücü başat durumda olmasına karşın, kadın emek-gücü de bazı sanayi kollarında, özellikle de tekstil sektöründe başat bir emek-gücü olarak ortaya çıkmıştır. Kadın işçiler, proleterler ya da günümüzdeki egemen söylemle ifade edersek kadın emekçiler, erkek işçiler gibi,

artı-değer üreticisi olarak kapitalizmin hizmetine koşmuşlardır.

Kapitalizmin ilk döneminde, yani serbest rekabetçi kapitalizm koşullarında, kadın işçiler, genellikle sadece kadınların çalıştığı işyerlerinde toplanmışlardır. Zaman içinde kapitalizme ve kapitalist sömürüye karşı işçi sınıfının açık ekonomik mücadelesi ortaya çıktığında, kadın işçiler, erkek işçilerle birlikte kendi işyerlerinde bu mücadeleye katılmışlardır.

İşte bu tarihten itibaren, proletaryanın kendisi-için sınıf olma yönündeki hareketi başlamıştır. Bu hareket, bir sınıf hareketi olarak, her türlü ayrımcılığa olduğu kadar, sınıf ayrımına karşı bir hareket olarak ortaya çıkmıştır. Proletaryanın dünyayı değiştirme hareketi, sınıfların ortadan kaldırılmasına yönelik bir hareket olarak, her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılmasını hedeflemiştir.

Bu proleter hareketin sınıfsal niteliği, her türlü ayrımcılığa, imtiyaza karşı oluşu, kaçınılmaz olarak kendi sınıfı içindeki ayrımların da ortadan kaldırılmasını gerektirmiştir. Değişik iş kolları arasındaki ayrımlar ve ayrıcalıklar yanında, kadın ve erkek emek-gücünü arasındaki ayrımlar ve ayrımcılıklar da proleter hareketin daha ilk andan itibaren karşı çıktığı olgular olmuştur.

Bu hareket, kadın-erkek işçi ayrımına dayanmayan bir sınıf hareketidir. Diğer bir ifadeyle, işçi sınıfının devrimci hareketi ve mücadelesi, resmi olarak kadın-erkek ayrımını tanımaz.

Zaman içinde serbest rekabetçi kapitalizmin tekelci kapitalizme, yani emperyalizme evrilmesiyle birlikte, dünyanın toprak olarak emperyalist güçler tarafından yeniden paylaşımı gündeme gelmiştir. Bu da, emperyalist-kapitalist ülkelerde erkek işgücünün askeri bir güce dönüştürülmesi, işçilerin askerleştirilmesi sonucunu doğurmuştur.

I. ve II. Yeniden Paylaşım Savaşları, erkek işgücünün askerleştirildiği ve sanayi üretiminin ağırlıklı olarak kadın emek-gücüne dayandırıldığı bir ortam yaratmıştır. Bunun sonucu olarak da, kadın emek-gücünü ağır sanayi kollarında da istihdam edilmiştir. Bu gelişme teknolojiadaki gelişmeyle birleşerek, kapitalist sanayide “kas gücü”ne dayanan üretim süreçlerini neredeyse sona erdirmiştir. Kadın işçilerin günümüzdeki so-

runları da bu aşamadan itibaren belirgin bir biçim almıştır.

Yeniden paylaşım savaşı koşullarında ve 1929 “büyük buhran”ında, gerek ABD’de, gerekse Almanya’da, sanayi ve tarımdaki işgücü eksikliği kadınların artan oranda kapitalist üretim sürecine dahil edilmelerini getirirken, aynı zamanda kadın emek-gücünün değeri ve fiyatı konusunda da yeni bir tartışma ve mücadele süreci ortaya çıkarmıştır.

Kadın işçiyi erkek işçinin bir parçası olarak kabul eden kapitalizm, kendi doğal mantığı içinde (Havva’nın Adem’in yedinci kaburga kemiğinden yaratılması) kadın emek-gücünün fiyatını (ücret) kadın-erkek tümlüğü içinde, yani aile çerçevesinde belirlemiştir.

Düne kadar çalışan sadece erkektir, dolayısıyla kadın, sadece evişlerini yerine getiren bir hizmetli konumundadır. Bu durumda erkek işçinin ücreti, “geçimini sağlamakla yükümlü olduğu” ailesini asgari düzeyde geçindirebilecek bir miktar olarak belirlenmiştir. Ama şimdi kadın, emek-gücü olarak üretim sürecine katılmıştır. Bu durumda, kadın işçinin ücreti, erkek işçinin ücretine yapılan bir ek, bir artış anlamına gelmektedir. Bu da, kadın emek-gücüsüyle artan artı-değerden işçilere (cinsiyet ayrımı yapılmaksızın) verilen payın görece olarak artması anlamına gelmektedir. İşçi ücretlerindeki her artışın kendi kârından bir azalışa denk düştüğünü bilen kapitalist açısından bu durum kabul edilemezdir. Ve tarihsel olarak da öyle olmuş, gereğini de yapmıştır.

Kadın emek-gücünün kullanımındaki artışa paralel olarak kapitalistlerin yaptığı ilk iş, “eşit işe, eşit ücret” vermemek olmuştur. Kadın işçiler, pek çok (dinsel, ekonomik, toplumsal vb.) gerekçelerle, erkek işçilerden daha düşük ücret almaya zorlanmışlardır.

Kadının çalışmasıyla birlikte işçi ailesinin gelirinde meydana gelmesi gereken iki emek-gücü miktarı kadarki artış, kadın işçilere ödenen ücretlerin düşük tutulmasıyla telafi edilmiştir. Ancak kapitalizmin ucuz ve düşük maliyetli emek-gücüne olan gereksiniminin artması, daha fazla sayıda kadının üretim sürecine dahil edilmesini gerektirmiştir. Bu da, kadının çalışmasını teşvik eden geçici uygulamalara yol açmıştır.

Kadınların çalışmalarını teşvik etmek

için kullanılan temel araç, karı-koca (kadın-erkek) çalışan bir ailenin ortalama gelirinin, tek erkeğin çalıştığı ailenin ortalama gelirinden daha yüksek tutulması olmuştur. Kadının çalışmaya başladığı ailelerin gelirlerinde ve tüketimlerdeki görece artış, bir teşvik unsuru olarak kullanılmıştır.

Çalışan kadınların sayısındaki artışa paralel olarak, karı-koca çalışan ailelerin ortalama geliri, genel ortalamayı oluşturmaya başlamış ve böylece aileler arasındaki gelir farklılıkları giderek ortadan kalkmıştır. Artık kadın ve erkek birlikte çalışsalar da, ellerine geçen ücret, toplumsal bakımdan ortalama gelir düzeyine eşitlenmiştir.

Buraya kadar kadınların çalışması, tümüyle sanayi ve tarım alanıyla sınırlıdır. II. Yeniden Paylaşım Savaşı sonrasında, yani emperyalizmin III. bunalım döneminde, sanayi ve tarımın yanında hizmetler sektörü giderek gelişmeye ve birinci konuma yükselmeye başlamıştır. İşte bu andan itibaren, kadınlar hizmetler sektörünün temel işgücü olarak ortaya çıkmıştır. Artık sorun, sanayi (ve kısmen tarım) proletaryasının sorunu olmaktan çıkmış, hizmetler sektöründe istihdam edilen işgücünün sorunu haline dönüşmüştür.

Hizmetler sektörünün yapısı ve gelişimi ile sanayi sektörünün yapısı ve gelişimi arasındaki farklılık, giderek hizmetler sektöründeki işgücü ile sanayi sektöründeki işgücünün birbirinden uzaklaşmasına ve yer yer karşıt konuma gelmesine yol açmıştır.

1980 dünya ekonomik bunalımıyla birlikte, sadece emperyalist ülkelerde değil, tüm geri-bıraktırlmış ülkelerde de kadın çalışanların sayısı hızla artmaya başlamıştır. Geri-bıraktırlmış ülkeler açısından, tarihlerinde ilk kez, kitlesel ölçekte kadın emekgücü ekonomik yaşamın parçası haline gelmiştir.

1980 sonrasında geri-bıraktırlmış ülkelerde uygulanan "neo-liberal" ekonomi politikaları, ekonomist dilden ifade edersek, "ithal ikameci sanayileşme"nin yerine "ithalata dayalı" bir ekonomik yapının ortaya çıkmasını sağlamıştır. Böylece, geçmiş dönemle kıyaslanamayacak ölçüde hizmetler sektörü gelişmiş ve istihdam artmıştır. Bu da, hizmetler sektöründe çalışan kadınların sayısındaki büyük artışlara yol açmıştır.

Geri-bıraktırlmış ülkelerin toplumsal yapısı, kadınların çalışmasıyla birlikte, ilk kez

yeni bir olguyla karşı karşıya kalmıştır. Artık geleneksel aile yapısı değişmiş, kadın, evde oturup evişi yapan, çocuk yetiştiren konumundan çıkmıştır. Düne kadar sadece eğitim görmüş kadınlar için geçerli olan "işkadını" toplumsal ilişkisi, şimdi nüfusun büyük bir bölümünü kapsayan yeni bir toplumsal ilişki haline gelmiştir.

Bu ülkelerde kapitalizm kendi iç dinamiğiyle gelişmediğinden, ortaya çıkan yeni durum, toplumun kendi içsel ve özsel deneyimine paralel gelişmediğinden, ortaya çıkarıldığı ve çıkaracağı sorunlara ilişkin bir toplumsal belleğe de sahip değildir. Dolayısıyla kadının çalışması, yeni bir durum olmakla birlikte, toplumun geleneksel (feodal) yapısı bu yeni durumun yeni bir toplumsal denge oluşturmasına olanak sağlamaz.

Kapitalizmin iç dinamikle değil, dış dinamikle, yani emperyalizmin çıkarlarına ve gereksinmelerine göre geliştirildiği ülkelerde kadınların artan oranda çalışmaya başlaması, giderek toplumsal huzursuzluğa ve dengesizliğe yol açmıştır. Geleneksel ya da muhafazakar denilen feodal toplumsal ilişkiler, "kadının yeri evidir" imanı ile varlığını sürdürürken, aynı feodal iman sahipleri artan oranda kadınların çalışma yaşamına girmesi yönünde hareket etmişlerdir. (Bu ilişki, AKP iktidarında en tipik biçimde dışa vurulmuştur.)

Öte yandan, kadının çalışması, bir dönem için de olsa, aile gelirinde artışa yol açtığından, ailenin tüketim gücü artmış ve belli ölçülerde (geçmişe göre) yaşam standartlarında yükselmeye neden olmuştur. Tüm feodal ve dinsel değer yargılarına rağmen, yaşam standartlarındaki görece yükselme, bir yandan kadınların çalışmasını teşvik ederken, diğer yandan aile içindeki geleneksel/muhafazakar yapıyı da değiştirmiştir.

Kapitalizmin irsi hastalığı olan aşırı-üretim, kaçınılmaz olarak yeni pazarlar, yeni tüketici kitleler bulunmasını gerektirir. Kadınların artan oranda çalışması ve aile gelirlerindeki görece artışlar, geri-bıraktırlmış ülkelerin iç pazarında düşey bir genişlemeye yol açarak, aynı zamanda aşırı-üretim sorunu açısından da parçasal bir etkide bulunmuştur.

Ancak kadının çalışması en çok aile üzerinde etkide bulunmuştur.

Engels, kapitalizmin ilk gelişim yıllarında kadının çalışmasının aile üzerindeki etkisi-

ni ortaya koyarken, günümüzde geri-bıraktırılmış ülkelerde meydana gelen toplumsal ilişkileri de belli ölçülerde aydınlatmaktadır:

“Kadının çalışması kesinlikle ve zorunlu olarak aileyi çözüyor; aile temelinde dayanan bugünkü toplumumuzda bu çözüme, en moral çöktürücü etkilerini ana-baba üzerinde olduğu kadar çocuklar üzerinde de gösteriyor. Çocuğuyla ilgilenecek, gerçekte pek az gördüğü çocuğuna hiç değilse ilk yıl alelade de olsa sevgi gösterecek vakit bulamayan anne, gerçek anne olamaz; çocuğuna karşı kaçınılmaz biçimde bir ilgilenmezlik içine girer, ona bir yabancı gibi sevgisizce davranır. Bu tür koşullar altında büyüyen çocuklar, aile yaşamının sonraki dönemlerinde bütün bütün çökerler; kendilerini hiçbir zaman evlerinde, aile ortamında hissetmezler; çünkü, ayrı kalmaya alışmışlardır, bu nedenle de işçi sınıfında ailenin genel çöküşüne onlar da böylece katkıda bulunurlar. Buna benzer biçimde, ailenin çöküşünü ortaya çıkaran bir başka neden çocukların çalışmasıdır. Ailelerine mal olduklarından daha fazla haftalık kazanacak duruma geldikleri zaman, ana-babaya, evde kalmanın karşılığı bir miktar para ödemeye başlarlar, geri kalanını kendilerine saklarlar. Bu genelde on dört, on beş yaşından itibaren başlar. Sözün kısası çocuklar kendilerini ailenin egemenliğinden kurtarırlar ve baba ocağına bir tür pansiyon gibi bakar olurlar; tabii işlerine geldiği zaman baba ocağı olur, işlerine gelmediği zaman pansiyon.

Bir çok durumda, kadının çalışması aileyi tümünden dağıtmaz, ama tepetaklak eder. Ailenin geçimini kadın sağlar; baba evde oturur, çocuklara bakar, evi temizler, yemek pişirir... Öteki toplumsal koşulların aynı kaldığı bir durumda, aile-içi ilişkilerdeki bu ters-yüz oluşun emekçi erkeklerde yarattığı öfkeyi tahmin etmek kolaydır...

Fabrika sisteminin kaçınılmaz olarak getirdiği, kadının kocası üzerindeki egemenliği insani değilse, koca-

nın karısı üzerinde geçmişteki üstünlüğü de insani değildir. Eğer şimdi kadının üstünlüğünü ortak malların tümünü değilse, daha büyük bir kısmını sağladığı gerçeği üzerine oturabilirse, bundan çıkarılabilecek zorunlu sonuç, aile üyelerinden biri, saldırgan bir biçimde daha büyük katkıda bulunmakla böbürlendiğine göre, bu mülkiyet toplumunun doğru ve ussal bir toplum olmadığı sonucudur. Bugünkü toplumumuzun ailesi böyle çözülyorsa, bu çözümlüş, ailenin temelindeki bağın, aile sevgisi değil, öyleymiş gibi görünen bir mülkiyet toplumunun eteği altında sırtan özel çıkar olduğunu gösterir. Pansiyon ücreti ödemeyen çocukların, işsiz kalan ana-babalarını desteklemeleri durumunda o çocuklar açısından aynı ilişki ortaya çıkmış olur.” (F. Engels, *İngiltere’de Emekçi Sınıfların Durumu*, s. 207-210.)

Günümüz Türkiye’inde kadınlara yönelik şiddet ve cinayetlerde meydana gelen olağanüstü artışların ve erkeklerin artan oranda dinci cemaatlere yönelmesinin temelinde Engels’in 150 yıl önce ortaya koyduğu toplumsal gerçekler yatmaktadır. Aradaki fark, sadece 150 yıllık bir zaman farklılığı değildir. Aradaki fark, asıl olarak iç dinamiklerle gelişen kapitalizm ile iç dinamiği çarpıtılmış, dış dinamiğe bağlanmış ve dış dinamiğin (emperyalizmin) çıkarlarına göre geliştirilmiş kapitalizm arasındaki farktır. Diğer bir ifadeyle, burjuva demokratik devrimini tamamlamış ülkeler ile bu devrimini gerçekleştirememiş geri-bıraktırılmış ülkeler arasındaki farklılıktır.

Bu farklılıkları dışlayan, her şeyi düzenin kalıcılığı ve sürekliliği açısından gören ve ele alan her yaklaşım, kaçınılmaz olarak sorunun temelinde “kadın sorunu”nu yerleştirmek durumundadır. Yani düzen değişmez ve değiştirilemez kabul edilerek, mevcut düzendeki sorunların evrimci bir tarzda ve reformist bir yolla, zaman içinde çözümlenebileceği varsayılmaktadır.

Bu varsayım, genel olarak burjuva ideologlarının teorikleştirdiği bir varsayımdır.

Bu varsayımın en tipik özelliği, “kadın sorunu”nu sınıfsal bir temelden soyutlayarak, ayrı, bağımsız ve evrensel bir sorun haline getirerek, “ayrımcılığa karşı mücadele”

düzeyine indirgemesidir. Bu da, AB “normları” çerçevesinde “pozitif ayrımcılık” olarak ortaya çıkmaktadır.

Kadınlara yönelik ayrımcılığa “pozitif ayrımcılık” yaparak karşı çıkmak yalın bir toloji olsa da, bugün ilerici, demokrat ve solcu tüm kadın hareketleri tarafından içselleştirilmiştir.

Olayın kavranılamayan ve anlaşılabilen yanı ise, burjuva demokratik devrimini tamamlamamış, dolayısıyla yukardan aşağıya kapitalizmin geliştirildiği, ama feodal ve yarı-feodal toplumsal ilişkilerin (siyasal üst yapıyla birlikte) egemenliğini sürdürdüğü ülkelerin “çağdaş kapitalizmin gereklerine ve gereksinmelerine” uygun bir yapıya dönüştürülmesidir.

Feodalizmin devrimci tarzda tasfiye edilmediği ve edilmesi düşünülmeyen ülkelerde (geri-bıraktırlmış ülkeler) emperyalizmin *temel hedefi*, bir yandan kadının ucuz işgücü olarak artan oranda çalıştırılması, diğer yandan bu kadınlar aracılığıyla emperyalist-kapitalizmin önündeki feodal engelleri ortadan kaldırmaktır.

Türkiye somutunda görüldüğü gibi, “kredi kartı yaşam”ın hedef kitlesi kadınlardır. TOKİ sisteminin hedef kitlesi de kadınlardır. Dünya Bankası’nın bir milyar dolarla finanse ettiği “*Sosyal Riski Azaltma Projesi*”yle, kendilerinin açık ve aleni ifadeleriyle, “kadının aile ve toplum içindeki konumunun güçlendirilmesi amacıyla, doğrudan annelere” nakit para verilmesi en yalın örneklerden birisidir.

Bu emperyalist anlayışa göre, geri-bıraktırlmış ülkelerin iç pazarlarının genişletilmesinin yolu, kadının çalışması ve tüketici olarak pazarda yer almasından geçmektedir. Çalışan kadın, geri-bıraktırlmış ülkeler tarihinde yeni bir olgudur. Bu ülkelerdeki kadınların ekonomik yaşam deneyimleri neredeyse hiç yok gibidir. “Pozitif ayrımcılık” yapılarak, toplumsal ilişkiler içinde “yüceltilmeleri” sayesinde, çalışan ve çalışmayı düşünen kadınların, düzenin korucu ve kolaycısı olarak kullanılabilmesi düşünülmektedir.

Bu, emperyalist ideologlar tarafından, günümüz koşullarında geri-bıraktırlmış ülkelerdeki feodal ve yarı-feodal yapıların tasfiye edilmesinin bir yolu olarak tasarlanmıştır. Toplumsal, ekonomik ve siyasal yaşamın hemen her alanında “ikinci sınıf” insan ola-

rak kabul edilen (“algılanan”), “soframızdaki yeri öküzmüzden sonra gelen” kadınlar, böylesi bir tasfiye planında “pozitif ayrımcılık” söylemiyle düzene eklenmektedirler.

Sorun, hiç tartışmasız bir biçimde, geri-bıraktırlmış ülkelerde feodalizmin devrimci tarzda tasfiye edilmesi sorunudur. Ancak dışa bağımlı bir kapitalizmin burjuvazisi de, emperyalist burjuvazi de devrimci (burjuva anlamda) niteliğine sahip değildir. Dolayısıyla feodalizm, devrimci tarzda tasfiye edilmek yerine, bir yandan feodallerin en iri ve en büyük kesimlerini burjuvalaştırarak, diğer yandan “pozitif ayrımcılık” yoluyla kadınları feodal toplumsal yapının karşısına çıkartarak tasfiye edilmeye çalışılmaktadır. Ülkemizdeki legalist olsun olmasın neredeyse tüm “sol” hareketler ile “sol” kadın hareketlerinin “pozitif ayrımcılığı” hararetle desteklemelerine yol açan, bu yapay anti-feodal amaçtır.

Gerçek gerçeklikte ise, emperyalist-kapitalizmin üst yapısal anti-feodal “mücadelesi”, sadece iç pazarı genişletmek ve kendi aşın-üretimi için yeni pazarlar yaratılması açısından bir değere sahiptir. Bu yolla feodalizmin tasfiye edilemeyeceğini Türkiye’nin yakın tarihi açıkça göstermiştir. 1950’lerden günümüze kadar emperyalizm-işbirlikçi yerli burjuvazinin feodalizmi tasfiye girişimlerinin bugün geldiği yer, feodal-dinci ideolojinin temsilcisi AKP’nin iktidara gelmesiyle sonuçlanmıştır.

Bu yol, yani yukardan aşağıya tasfiyesi, zorlu, sancılı ve sonuç olarak feodalizmle nihai bir hesaplaşma yapılmaksızın gerçekleştirilmesi olanaksız olan bir yoldur.

Gerçek gerçeklik böyle olmakla birlikte, bu anlayış, bu ideoloji (özel anlamıyla “pozitif ayrımcılık” yoluyla kadın sorununun çözülebileceği zihniyeti) hem solda, hem de Kürt ulusal hareketi içinde çok fazla etkide bulunmaktadır. Özellikle A. Öcalan’ın “ekolojik demokratik toplum projesi”nin temel dayanağı olarak öne çıkartılan “kadın sorunu”, bu ideolojinin ne denli büyük bir etkiye sahip olduğunu açıkça göstermektedir.

Kürt ulusal hareketinin legal ve açık siyasal ilişkiler alanında geliştirilen “eşbaşkanlık” sistemi, sözcüğün burjuva ve emperyalist anlamında “pozitif ayrımcılık” a dayanmaktadır. Bu yolla, Kürt toplumsal ilişkilerindeki “erkek egemen” ilişkilerin tasfiye

edilebileceği, dolayısıyla feodalizmin de tasfiyesinin gerçekleşeceği varsayılmaktadır. Daha açık ifadeyle, kadınlar Kürt siyasal yaşamında öne çıkartılarak Kürt feodalitesinin gücünün kınlanması hedeflenmektedir (yukardan aşağı feodalizmin tasfiyesinin bir biçimi). Son yapılan Demokratik Toplum Kongresi toplantısında da görüldüğü gibi, bu uygulama, birkaç kadının konuşmacı olarak katıldığı “erkek”ler toplantısından başka bir sonuç vermemektedir.

Buraya kadar ortaya koymaya çalıştığımız gibi, “pozitif ayrımcılık” ya da siyasal partilerde “kadın kotası” konulması türünden yollar, emperyalizmin yukardan aşağıya feodalizmi tasfiye etme, daha tam deyişle, feodalizmi evcilleştirme çizgisinin birer yansımasıdır.

Bugün ülkemiz “sol”unun “kadın hareketi”ne biçtiği değere ve attığı öneme yakından bakıldığında görülecektir ki, bu “proje”yi, genel olarak devrimden, özel olarak anti-feodal (ve şüphesiz anti-emperyalist) devrimden umudunu kesmiş küçük-burjuva eskimiş solcular hararetle desteklemektedirler. Ve yakından bakıldığında, bu küçük-burjuvaların çoklukla ve sıklıkla AB fonlarından fonlandıkları görülecektir.

Açıktır ki, bugün PKK’nin temsil ettiği Kürt ulusal hareketi, Kürt devriminden, Kürt ulusal kurtuluşundan, bağımsız Kürdistan amacından uzaklaşmıştır. Bu amaçtan uzak-

laştığı oranda, ulusal-devlet konusunda olduğu gibi “kadın sorunu”nda da giderek egemen ideolojiye, neo-liberal ideolojiye kaymıştır. Legalist “sol” ise, çoktan unuttuğu ve tümüyle unutturduğu devrim amacının dışındaki “araçlar”la varlığını sürdürme gayreti içindedir. Bu gayretleri de, olabildiğince düzeni “zorladığı”ni varsaydığı marjinal konuları öne çıkarmak olarak “tecelli” etmektedir.

12 Haziran seçim sonuçlarında görüldüğü gibi, meclise giren kadın milletvekillerinin yarısından çoğu, islamcı-feodal ideolojinin temsilcisi AKP listelerinden seçilmiştir. Bu bile, emperyalizmin “pozitif ayrımcılık doktrini”nin ne kadar ilerici ve ilerlemeci olduğunu göstermeye yeterlidir.

Kürt ulusal hareketinin olduğu kadar Türkiye’nin de genel sorunlarından birisi, feodalizmin mutlak tarzda ortadan kaldırılmasıdır. Bu da, feodal ilişkileri, bir yandan yukardan aşağıya tasfiye etmeye çalışan, öte yandan üstyapısal olarak besleyen ve kollayan emperyalizmden bağımsız bir ülke yaratılmasıyla olanaklıdır. Bu da bir devrim sorunudur, demokratik halk devrimi sorunudur. Devrim dışı yollarla feodalizmi, feodal ilişkileri ve feodal değerleri tasfiye edebileceklerini sananlar, dünya devrim tarihinin yüzlerce kez kanıtladığı gerçeklere gözlerini kapatanlardır.

Ya Şimdi Ne Olacak?

“Bugün AKP, yasallık görünümü altında, kendinden önceki tüm yasal sınırlamaları ortadan kaldırarak kendi mutlak iktidarını kurmaya yönelmiştir. Artık varolan hiçbir yasa AKP'nin mutlak iktidarı için bir engel niteliğine sahip değildir. Bu öylesine bir durum yaratmıştır ki, yasallık ve meşruiyet anlamını yitirmiştir. AKP, mevcut yasaları büyük ölçüde değiştirmemiştir. Bu yönüyle AKP'nin 'yasa tanımaz' olduğundan, 'yasaları çiğnediğinden' kimse söz edememektedir. Gerçekte ise, tüm yasalar, 'yargı' yoluyla, AKP'nin istediği yönde eğilip bükülmektedir. Ama mevcut yasalara biçimsel olarak (hukuksal ifadeyle 'lafızlarına') 'uygun' hareket edilmesi karşısında demokrat hukukçuların bile elleri kolları bağlı kalmaktadır. Bununla da yetinmeyen AKP, şimdi ülkeyi altı ay süreyle 'kanun hükmünde kararname'yle yönetmek istemektedir.

Eğer bir ülkede bir iktidar 'yasa tanımaz' hale gelmişse, kendi yasallığını kendisi çiğner hale gelmişse, açıktır ki, bu 'yasa tanımaz', baskıcı iktidara karşı 'direnme hakkı', tarihsel ve toplumsal olarak meşrudur. Ancak AKP'nin yasallığını, yasama organının yeni yasalar çıkarmasıyla değil de, mevcut yasaları yargının 'lafzi' yorumuyla 'uygulaması' bu klasik anlayışın 'ezber'ini bozmuştur. Artık 'yasallık', meşruiyeti içeren bir tanım olmaktan çıkmıştır.

Bugün yasaların 'lafızları'na 'uygun' olarak yargının getirdiği yorumla yürütülen AKP icraatlarının biçimsel 'yasallığı', evrensel (burjuva) hukukunun 'yasallık' anlayışıyla açıklanamaz hale gelmiştir. Bu da, siyasal bir iktidarın tüm icraatının 'yasalara uygun' olduğu sürece 'meşru' olduğunu vaaz eden burjuva hukuk anlayışının küçük-burjuva yorumunun iflası demektir.

Oysa durum çok açıktır. AKP'nin 'yasallığı', ülkemizde egemen olan oligarşik diktanın yasalarına dayanan bir 'yasallık'tır. 'Eski' tanımla, sömürge tipi faşizmin yasallığıdır. Yine 'eski' tanımla, 'Bu yönetim, ya klâsik burjuva demokrasisi ile uzaktan yakından ilişkisi olmayan 'temsili demokrasi' ile icra edilir (gizli faşizm) ya da sandıksal demokrasiye itibar edilmeden açıkça icra edilir'. AKP'nin tüm yaptığı, yasallığını, meşruiyetini sömürge tipi faşizmde bulan bir düzenin yasalarını kendi çıkarları için 'yorumlamaktan ibarettir.

Bu durum karşısında küçük-burjuva aydın kesimin içine düştüğü çaresizlik ise, tümüyle sömürge tipi faşizmi, oligarşik dikta yönetimini uzun yıllardır yasal ve meşru görmesinden kaynaklanmaktadır.” (*Kurtuluş Cephesi*, “Seçim Ortamına Girilirken Türkiye'nin Genel Görünümü”, Sayı: 120, Mart-Nisan 2011.)

Seçimlerden iki ay önce kaleme alınmış olan bu değerlendirme, bugün, yani seçimlerden sonra Türkiye'de gelişecek olan siyasal olayların genel çerçevesini ortaya koymaktadır. Çok sevilen ve çok yinelenen sözle, “yaptıklarımız yapacaklarımızın teminatıdır” mantığı içinde bakıldığında, açıktır ki, 3. AKP iktidarının, 2. AKP iktidarından çok farklı bir çizgi izlemeyeceğini söylemek olanaklıdır.

Recep Tayyip Erdoğan “II. geleneksel balkon konuşması”nda, tıpkı “I. geleneksel balkon konuşması” gibi, seçim meydanlarında söylenenlerin seçim meydanlarında kaldığını, “herkesi” kucaklayacağını, “yeni anayasa” için “uzlaşma” yolları arayacağını, “herkes”le görüşeceğini söyleyerek, AKP iktidarına karşı olan ve endişe duyan küçük-burjuva aydın kesimin yüreklerine su serpmeyi amaçlamıştır. Her ne kadar bu aydın

kesim, Recep Tayyip Erdoğan'ın duymak istediklerini söylemesinden dolayı mutlu görünseler de, ne endişeleri ortadan kalkmıştır, ne de AKP karşıtlığı sona ermiştir.

Şöyle bir anımsayalım.

Korkular, kaygılar süreci ilk AKP iktidarıyla birlikte başlamıştır. Hemen herkes “ne olacak bu memleketin hali” sorusunu birbirlerine sorarak, korku ve kaygı içinde “1. AKP iktidarı”nı yaşadılar. Ardından 2007 Cumhurbaşkanlığı seçimine gelindi. “Cumhuriyet Mitingleri”, “sanal muhtıra”, cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesine ilişkin anayasa değişikliği ve ardından Temmuz 2007 genel seçimleri yapıldı. AKP, bu kez “açık ara” (%47) seçimleri kazandı.

2008 yılının Mart ayında AKP'nin kapatılma davasının açılmasıyla birlikte başlatılan Ergenekon operasyonları, ardından gelen “Kürt açılımı” (“demokratik açılım” vs.) ve nihayetinde TSK'ya yönelik “Balyoz” operasyonları, 2. AKP iktidarının belli başlı siyasal icraatları oldu.

AKP'nin devraldığı “statüko”nun yasallığının, AKP'nin yasallığının dayanağı olarak kullanıldığı bir süreç yaşandı. Ardından yeni anayasa değişikliği geldi.

12 Eylül 2010 referandumuyla kabul edilen yeni anayasa değişikliğiyle HSYK'nın ve Anayasa Mahkemesi'nin yapısı değiştirildi. Böylece “statüko”nun yasallığını devralan AKP, yargıyı fiilen ve resmen denetimi altına alarak, yasallığın hem dönüştürücüsü, hem de sürdürücüsü konumuna ulaştı.

Bugün, 12 Haziran seçimlerinden sonra 3. AKP iktidarı, doğrudan denetime alınmış yargının desteğinde kendi yasallığını oluşturacak olanağa sahip olmuştur. TSK, Amerikan emperyalizminin doğrudan müdahalesiyle “aşağıdan darbe” unsuru olmaktan çıkartılmışsa da, AKP'nin ne eli, ne de yüreği rahatlamıştır.

AKP'nin nihai hedefi, tartışmasız “ılımlı islam” adı verilen Türkiye koşullarında biçimlendirilmiş bir islam devleti ya da İslam cumhuriyeti kurmaktır. AKP'nin “çekirdek kadrosu”nu oluşturan şeriatçıların nihai hedefinin bu olduğu her türlü tartışmanın dışındadır. Anlaşılamayan ve kavranılamayan, bu “ılımlı islam” devletinin, klasik bir şeriat devleti, İran tipi bir “islam cumhuriyeti” olmadığı ve olamayacağıdır.

Kimi AKP “uzmanları”nın dile getirdiği gibi, bu “Türkiye islam cumhuriyeti”, ne İran

tipi, ne de Suudi tipi (“Vahabi”) bir islam anlayışından türememektedir. Bu “islam cumhuriyeti”, Necmettin Erbakan'la simgelenen, temelde Anadolu tefeci-tüccar sermayesinin büyüme ve tekelleşme amaçlarına yönelik bir “islam” anlayışına dayanmaktadır. Bir dönem Kayseri “sermayesi”ne yapılan Max Weber, Kalvenizm göndermeleri, yeni bir “islamcı burjuva sınıfı”nın doğduğuna ilişkin haberler (4x4 jeeplere binen “islamcılar”), tümüyle bu “islam” anlayışının sınıfsal kökenine ilişkin değerlendirmeler olmuştur.

AKP, Anadolu tefeci-tüccar sermayesinin (Orta Anadolu'nun feodal toprak sahipleriyle ittifak içinde) 1950'lerde Necmettin Erbakan'ın da içinde yer aldığı Gümüş Motor olayıyla başlayan sürecinin son halkasıdır.

Bilinebileceği gibi, N. Erbakan'ın “siyasi kariyeri”, TOBB başkanlığından polis zoruyla indirilmesiyle başlamıştır. Bu da, Erbakan hareketinin (eski adıyla “milli nizam”, yeni adıyla “milli görüş”) sınıfsal temelini çok açık biçimde ortaya koyar.

Olaylar dizisinin baş aktörü, şüphesiz emperyalizm, özel olarak da Amerikan emperyalizmidir.

Marksist terimlerle ifade edersek, 2. yenden paylaşım savaşı sonrasında (1945) emperyalist sistem yeni bir bunalım dönemine, bizim III. bunalım dönemi olarak adlandırdığımız döneme girmiştir. Bu dönemin en tipik olgularından birisi yeni-sömürgeciliktir.

III. bunalım döneminin ilk döneminde, Amerikan emperyalizmi yerli egemen sınıfların tümüyle ittifak kurarak, iç pazarın genişletilmesine yönelmiştir. En bilinen haliyle, bu ittifak, baştan emperyalizmle bütünlüşmüş olarak doğmuş olan işbirlikçi-tekelci sanayi burjuvazisinin yanında tefeci-tüccar sermayesi ile toprak ağalarından oluşmuştur.

Burada emperyalizmin temel hedefi, feodal sınıflarla “consensus” (bunu “uzlaşma” olarak okuyabilirsiniz) içinde ülkede kapitalizmin gelişmesini sağlamaktır. Bu “consensus”un temelinde, büyük toprak ağaları ve tefeci-tüccar kesiminin tedrici olarak işbirlikçi-tekelci burjuva haline dönüştürülmesi yatmıştır. Ancak emperyalizm, baştan kendisine bağlı olarak oluşmuş ve palazlanmış olan işbirlikçi-tekelci sanayi burjuvazisi ile küçük-burjuvazinin ittifakını kurarak feodal

kalıntıları tasfiye etmeye kalkışmıştır. Bu da feodal egemenlerle oluşturulmuş olan “*consensus*”un sona ermesine yol açmıştır.

27 Mayıs “ihtilâli”, küçük-burjuva devrimci-milliyetçilerinin aşağıdan askeri darbesi olarak gerçekleşirken, aynı zamanda emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi ikilisinin küçük-burjuvaziyle ittifak kurarak feodal egemenleri tasfiye etmesinin yolunu açmıştır.

Her zaman olduğu gibi, emperyalizm tüm “yumurtalarını” tek bir sepete koymamış, bir yandan küçük-burjuvazi ile ittifak kurarken, diğer taraftan feodal kesimlerle ilişkilerini sürdürmüştür. Bunun sonucu olarak 1965’de Süleyman Demirel’in AP’si oyların %52,9’unu alarak tek başına iktidar olmuştur. Ama Süleyman Demirel, bu ittifakı sürdürememiş ve nihayetinde yükselen devrimci mücadele ortamında 12 Mart askeri muhtırası ile devrilmiştir.

12 Mart muhtırası sonrasında kurulan “reformist, Atatürkçü, ilerici” I. Erim hükümeti, bürokrasi ve ordu içindeki küçük-burjuva aydınlarının desteğinde tefeci-tüccar ve toprak ağalarını tasfiye etmeye yönelik ilk büyük girişim olmuştur. Ancak gelişen devrimci mücadele sonucu I. Erim hükümetinin küçük-burjuva aydınlarıyla kurduğu ittifak parçalanmıştır. Kaçınılmaz olarak emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi ikilisi yeniden feodal egemen sınıflarla ittifaka gitmek zorunda kalmıştır.

Bu ittifak, 70’li yılların sonuna kadar yükselecek gelişen devrimci mücadele karşısında karşı-devrimci bir blok olarak sürmüştür (Her devrim, birleşmiş bir karşı-devrim oluşturarak ilerler).

12 Eylül askeri darbesi, emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi ile feodal egemen sınıfların “*consensus*”uyla gerçekleşmiştir. Bu “*consensus*”da egemen unsur, hiç şüphesiz emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi ikilisidir.

1980 dünya ekonomik krizi koşullarında gerçekleşen 12 Eylül askeri darbesi, bir yandan devrimci mücadeleyi terörle yok etmeye yönelirken, diğer yandan ağırlaşan ekonomik krize karşı “istikrar tedbirleri”ni uygulamaya sokmuştur. (Bu açıdan, Amerikan emperyalizminin Sovyetler Birliğine karşı, yani “komünizm tehlikesi”ne karşı geliştirdiği “yeşil kuşak” projesi, Türkiye’de kendisi için çok uygun bir ortam bulmuştur.)

1984 yılından itibaren Turgut Özal’ın uyguladığı “liberalizasyon” politikalarıyla, özel-

likle “ihracata yönelik sanayileşme” adı altında yarı-mamul tarım ürünleri ihracatının teşvik edilmesiyle Anadolu tefeci-tüccar sermayesi ile zengin köylülerin ekonomik krizden daha az etkilenmesi ve güçlenmesi sağlanmıştır. (Bu feodal kesimler, Amerikan emperyalizminin denetimi altındaki “Rabıta” ilişkileriyle, El-Baraka Türk, Finans Faysal vb. “yeşil sermaye” yoluyla finanse edilmiştir. Bu dönemde İç Anadolu’dan Arap ülkelerine yönelik tarımsal sanayi ürünleri ihracatında büyük artış gerçekleşmiştir.)

Turgut Özal döneminde gelişen ve güçlenen tefeci-tüccar sermayesi ile işbirlikçi-teknelci burjuvazi arasındaki “*consensus*” 1990’ların başında önemli ölçüde bozulmuştur. Bu, aynı zamanda işbirlikçi-teknelci burjuvazi ile küçük ve orta sermaye kesimlerinin ittifakının da bozulmasına yol açmıştır.

İşte bu koşullarda egemen “blok”ta ayrışma büyümüş ve siyasal alanda da “kitle partileri” parçalanmaya başlamıştır. 1991-1995 dönemini kapsayan bu ayrışma süreci, Erbakan’ın Refah Partisi’nin 1995 seçimlerinde oyların %21,3’ünü alarak birinci parti olarak çıkmasıyla sonuçlanmıştır.

28 Şubat “post modern darbe” süreci, işbirlikçi-burjuvazi ile tefeci-tüccar sermayesi arasındaki “*consensus*”un yeniden “tesisi” süreci olmuştur. Özellikle İstanbul’da belediye başkanı olan Recep Tayyip Erdoğan’la sürdürülen ilişkiler yeni bir “*consensus*”un oluşturulmasını sağlamıştır.

Öte yandan Sovyetler Birliği’nin dağıtılmasıyla pazarları büyük ölçüde genişlediği kabul edilen emperyalizmin beklentileri gerçekleşmemiş, aşırı-üretim sorunu yeniden büyük bir tehdit haline gelmiştir. Bu koşullarda emperyalizmin hedefi, yukardan aşağıya kapitalizmin belli ölçülerde geliştirildiği geri-bıraktırlmış ülkelerde iç pazanın genişletilmesi olmuştur. Böylece geri-bıraktırlmış ülkeler, “ithalatın liberalizasyonu”yla birlikte emperyalist ülkelerin tüketim mallarının açık pazar haline gelmiştir.

Ancak emperyalist tüketim mallarının yoğun ithalatı, aynı zamanda iç ticaretin artmasına ve dolayısıyla da iç ticaret burjuvazisinin gelişmesine yol açmıştır. Böylece emperyalist ülkelerin tüketim mallarının ithalatı ile Anadolu tefeci-tüccar sermayesi arasında doğrudan bir ilişki ortaya çıkmıştır. AKP iktidarı, bu ilişkinin siyasal planda ki yansımasıdır.

Buraya kadar sıraladığımız olgulara bakarak AKP iktidarının nasıl geliştiği ve güçlendiği çok açık biçimde görülebilir.

2002-2007 dönemi, yani 1. AKP iktidarı, Anadolu tefeci-tüccar sermayesinin siyasal iktidarı işbirlikçi-teknelci burjuvaziyle paylaştığı, ama her durumda küçük-burjuva aydın kesimle olan ittifakı sürdürdüğü bir “geçiş süreci” olmuştur. Bu dönemde tefeci-tüccar sermayesine yer açmak amacıyla Uzan “imparatorluğu” yok edilmiştir.

2. AKP iktidarı, 2007 Nisan-Mayıs döneminde küçük-burjuva sivil-asker aydın “zümre” ile girdiği çatışma koşullarında başlamıştır. Çatışma, 2008 yılında AKP’ye yönelik kapatma davası ve AKP’nin Ergenekon operasyonlarıyla giderek şiddetlenmiştir. Bu süreçte emperyalizm-işbirlikçi teknelci burjuvazi ikilisi “tarafsız” ve “yansız” bir konumda görünürken, ithal edilen emperyalist tüketim mallarının pazarlanmasında ve “mortgage krizi” koşullarında AKP iktidarını değişik yollardan finanse etmiştir.

Bugün 3. AKP iktidarı, bir önceki dönemde şiddetlenen küçük-burjuva sivil-asker aydın kesimle olan çatışmasının nihai sonuca bağlanacağı bir dönemin başlangıcını oluşturmaktadır.

Bugün için bu çatışmanın nasıl sonuçlanacağı tam olarak saptamak olanaksızdır. CHP’nin oylarının %26’da kalması, AKP’nin oylarının %50’ye ulaşması, açıktır ki, AKP’ye kesin ve mutlak bir üstünlük sağlamıştır. AKP, 12 Haziran seçimleriyle, küçük-burjuva sivil-asker kesimin direnişini tümüyle ezme ve bu kesimi tümüyle tasfiye etmek için önemli bir üstünlüğe sahip olmuştur. Bugün için kesin olan tek şey, AKP’nin bu üstünlüğünü kullanarak bu “direnişi” mutlak olarak ezmeye yöneleceğidir.

Açık ifadeyle, asıl olarak küçük-burjuva sivil-asker kesime yönelik AKP’nin siyasal zor uygulaması yeni dönemde artarak sürecektir. Ancak bu siyasal zorun, her durumda genişleyerek AKP iktidarına yönelik her türlü muhalefeti kapsayacak boyutlara ulaşacağı da kesindir.

Burada “yeni anayasa” ya da Recep Tayyip Erdoğan’ın “başkanlık sistemi” kurması, siyasal zorun meşrulaştırılması açısından bir öneme sahiptir.

Bugün için belirsiz olan, küçük-burjuva

sivil-aydın kesime karşı mutlak sonuca ulaşmaya yönelik AKP’nin siyasal zor uygulamaları karşısında emperyalizm-işbirlikçi burjuvazi ikilisinin “tarafsız” ve “yansız” görünümünü sürdürüp sürdürmeyeceğidir. Şüphesiz küçük-burjuva sivil-aydın kesiminin “zapturapt” altına alınması (özellikle ordu açısından) emperyalizmin istediği bir şeydir. Ama bu kesimlerin *tümüyle* tasfiye edilmesinin emperyalizmin ne kadar çıkarına geleceği ise belirsizdir.

Ortadoğu’da gelişen olaylar ve giderek şiddetlenen “borç krizi”, bir yerden sonra küçük-burjuva sivil-asker aydın kesimin emperyalizm tarafından “kazanılması”ni gerektiren koşulları da yaratmaktadır. Özellikle Suriye ve İran “sorunu” ve Irak’ın “geleceği” açısından emperyalizmin küçük-burjuvazinin asker kesimine olan “ihtiyacı” açıktır. Ancak unutulmaması gereken, emperyalizmin “kadir-i mutlak” olmadığı ve yerel iktidarların kendi doğrultusunda hareket edebileceği bir “inisiyatif” alanının her zaman mevcut olduğudur. Dolayısıyla, gelişen siyasal ve ekonomik olaylar, emperyalizm açısından her ne kadar AKP ile küçük-burjuvazinin sivil-asker kesimi arasındaki çatışmanın sona erdirilmesini gerektirse de, ülkenin somut koşulları bu gerekliliğin çok ötesinde gelişmelere yol açabilecektir.

3. AKP iktidar döneminde siyasal zorun artan oranda kullanılacağını söylemek “kehaneler” olmayacaktır. Ama yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, AKP iktidarının çok işine yaradığı söylenen “uluslararası konjonktür”deki değişimler yeni durumlar ortaya çıkaracaktır. Bu durumda AKP’nin, özel olarak da Recep Tayyip Erdoğan’ın ne denli “uzlaşmacı” olacağını bugünden kestirmek olanaksızdır. Bugün için belirgin olan şey, AKP’nin temsil ettiği tefeci-tüccar sermayesinin bugün eline geçirdiği gücü kolayca paylaşmayacağıdır. “Yaratılanı”, yani AKP’yi, “yaratandan”, yani emperyalizmden dolayı “seven” işbirlikçi-teknelci burjuvazinin bu süreçte önemsenemeyecek bir rolü olmayacağı da kesindir.

Yeni dönem, siyasal zorun sürekli gündemde olduğu, ama genişliğinin ve süresinin somut gelişmeler tarafından belirleneceği bir süreç olacaktır.

Baas'ın Son Kalesi: Suriye

Önce Irak vardı. “Kanlı” Saddam’ın *Baas* rejimi Irak’ta halka “kan” kusturuyordu. Ardından I. Körfez Savaşı, on iki yıl sonra II. Körfez Savaşı ve Irak’ın “emperyal ordular” tarafından işgali geldi. Sonunda Saddam “rejimi” yıkıldı ve Saddam’ın kendisi de idam edildi. Böylece Arap dünyasındaki resmi Baas rejimlerinden biri ortadan kaldırıldı.

Buraya kadar her şey Irak’la ve Saddam’la sınırlanmış olarak ele alındı ve “algılandı”. Oysa W. Bush’un “siyah” ve akademisyen dışişleri bakanı Condoleezza Rice’in BOP (Büyük Ortadoğu Projesi) adını verdiği, neo-liberal aydın söylemiyle Ortadoğu’nun yeniden “dizayn” edilmesi süreci başlatılmıştı.

Irak işgalinin ve Baas iktidarının yıkılışının sekizinci yılında Ortadoğu bir kez daha “karıştı”.

Kimilerinin BOP, kimilerinin GOP (Genişletilmiş Ortadoğu Projesi) adını verdikleri ve Recep Tayyip Erdoğan’ın “eşbaşkanı” olmakla övündüğü Ortadoğu’nun yeniden “dizayn” edilmesi süreci hızla ilerlemeye başladı.

Önce Tunus’ta başladı ve ardından Yemen, Abdül Cemal Nasır’ın Mısır’ı ve Libya geldi. Tunus ve Mısır “hal” yoluna sokuldu. Mısır’da 1954 yılından beri iktidarda olan *devrimci-milliyetçiler* tam olarak tasfiye edildi.

Libya’da, tam ve resmi adıyla *Libya Arap Halk Sosyalist Büyük Cemahiriyesi*, kabilelerin Kaddafi’ye karşı silahlı ayaklanmasıyla “karıştı”. Türkiye’nin “başarılı tahliye operasyonu”yla hedefe oturtuldu ve NATO’nun askeri müdahalesi başladı.

İşte tam bu sırada, tam da Ortadoğu’da “devrim” ve “değişim” rüzgarları eserken, Recep Tayyip Erdoğan’ın “ortak bakanlar kurulu toplantısı” yaptığı Suriye karıştı. Nerede ve nasıl örgütlendikleri pek bilinmeyen “rejim muhalifleri” harekete geçti. Hedef, “ılımlı” Beşir Esad yönetimini ve onun temsil ettiği kırk yıllık *Baas* rejimini devirmektir.

Kendilerini “ilerici” ve hatta fırsatını bulduklarında “sosyalist” ilan eden, gerçekte ise “neo-liberal sol” denilen ve emperyalist “sivil toplum kuruluşları”nın fonlarıyla yaratılan kesimlere göre, artık gerici ve otoriter Arap rejimlerinin sonu gelmişti.

Daha henüz Libya’daki olayların nasıl ortaya çıktığı ve geliştiği tam olarak anlaşılmamışken, bu olayların gelişiminde Türkiye’nin, özel olarak da AKP iktidarının rolü “Ortadoğu’nun ve Filistin’in hamisi” edebiyatıyla gözlerden kaçırılmışken, üstelik Lübnan krizinde AKP iktidarı tüm gücüyle Telekom’un sahibi Harrari yanlısı ve dolayısıyla Suriye karşıtı bir politika izlerken, Türkiye sınırına “yığılan binlerce Suriyeli sığınmacı”larla birlikte “Suriye sorunu” ortaya çıktı.

Geçen Ekim ayında, büyük “medya” kampanyasıyla Şam’da Türkiye-Suriye “ortak bakanlar kurulu toplantısı” yapılmış, vizeler kaldırılmış ve Türkiye ile Suriye arasında “stratejik işbirliği anlaşması” imzalanmıştı. “Büyük stratejik vizyon sahibi” dışişleri bakanı Ahmet Davutoğlu’nun sözleriyle, Türkiye ile Suriye, “*Ortak kader, ortak tarih, ortak gelecek; El kader el müşterek, El tarih el müşterek, El müstakbel el müşterek*” olmuşlardı.

Ama “Arap baharı” “büyük stratejik vizyon sahibi”ni yalancı çıkardı. Yeniden “dizayn” edilen Ortadoğu’ndaki Baas iktidarının son kalesi Suriye karıştı.

Önce küçük bir yerleşim yerinde başlayan “halk ayaklanması” giderek yayıldı ve çatışmalara dönüştü. Tüm emperyalist müdahalelerde olduğu gibi, “binlerce” Suriyeli “baskı ve zulümden kaçarak” Türkiye sınırını geçtiler. Ve şimdi Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği’nin “hami”liğinde Angelina Julie “Suriyeli mültecilerin durumunu yakından görmek” için Türkiye’ye geliyor. 12 Haziran seçimleriyle gündemin alt sıralarına itilen “Suriye sorunu”, artık gündemin ilk sırasındaki yerini almaya hazırdır.

Şimdi “gözler”, seçim yorgunluğunu atmak için tatile çıkmış olan Recep Tayyip Erdoğan’a dönmüş bulunuyor. Daha sekiz ay önce “stratejik işbirliği anlaşması” imzaladıkları Beşar Esad yönetimine karşı nasıl bir “tutum” takınacağı “merakla” beklenmektedir.

Evet, şüphesiz Ortadoğu yeniden “dizayn” edilmektedir. Ve hatta bu “dizayn” çalışmasının sonuna gelindiği bile söylenebilir. Kimi akli evveler (elbette bunlar her zaman olduğu gibi “solcu” ya da “solumcu” aydınlardır) bu gelişmeler sonucunda “gerici ve otoriter Arap rejimlerinin” yıkılmasından büyük bir mutluluk duymaktadırlar. Ama hiçbiri bu gelişmelerin, Ortadoğu’da emperyalizmin kendisi için gerekli pazarları açmaya ve genişletmeye yönelik olduğu nu akıllarına bile getirmemektedirler.

Kapitalist-emperyalizmin en temel sorunu, pazar sorunudur. 1945’lerden sonra dünya sosyalist bloğunun kurulmasıyla pazarlarının üçte birini kaybeden emperyalizm, 1954 yılında Mısır’daki küçük-burjuva devrimci-milliyetçilerin Abdül Cemal Nasır’ın önderliğinde iktidarı ele geçirmeleriyle birlikte Ortadoğu’da da pazar kaybetmeye devam etmiştir. Yugoslavya’da Tito, Hindistan’da Nehru ve Mısır’da Nasır’ın bir araya gelerek oluşturdukları “üçüncü yol” ya da “bloksuzlar hareketi”, açıktan anti-emperyalist bir tutum takınmazken, dolaylı olarak emperyalizmin pazar olmadıklarını ilan etmiştir.

Nasır’la başlayan Arap devrimci-milliyetçi iktidarlar dönemi, 1968’de Irak’da ve 1970’de Suriye’de Baas partisinin (Arap Sosyalist Diriliş Partisi) iktidara gelmesiyle ge-

nişlemiştir.

Gerek Nasır’ın, gerekse Irak ve Suriye’deki Baas rejimlerinin Sovyetler Birliği’ne yakınlaşmaları ve SBKP’nin “kapitalist olmayan yol tezi”yle bu iktidarları desteklemesi, emperyalizmin Ortadoğu’da büyük bir pazarı yitirmesine yol açmıştır.

İşte bu Ortadoğu pazarının yeniden emperyalizmin pazarı haline getirilmesi süreci Sovyetler Birliği’nin 1991’de dağıtılmasıyla birlikte başlamıştır. Bugün Mısır’da, Tunus’ta, Yemen’de, Libya’da ve Suriye’de yaşanan olayların temelinde, emperyalizmin elli yıldır uzak kaldığı Ortadoğu pazarını yeniden ele geçirme “projesi” yatmaktadır.

Hiç tartışmasız, emperyalizm için bu Ortadoğu pazarlarını yeniden ele geçirmesinin tek yolu, devrimci-milliyetçi Arap iktidarlarının devrilmesinden geçmektedir. Ve bugün bunların gereği yapılmaktadır.

Burada “tipik” olan Mısır, Irak ve Suriye’de onlarca yıldır siyasal iktidarı elinde bulunduran Arap küçük-burjuva devrimci-milliyetçi aydınlarının konumudur.

Baas partilerinin “Birlik, Özgürlük ve Sosyalizm” sloganı, bu devrimci-milliyetçi hareketlerin “tipik” özelliğini dışa vurur. Bu hareketler, temel olarak Arap milliyetçiliğine dayanır. Küçük-burjuva aydın kesimin (sivil ve asker), emperyalizmin desteklediği kraları devirmeleri ve cumhuriyet ilan etmeleriyle birlikte ortaya çıkan devrimci-milliyetçi iktidarlar, Arap milliyetçiliği temelinde anti-emperyalist bir tavır almışlardır. Kendilerine göre, “enternasyonalist sosyalizm”den farklı, Arap ülkelerine özgü bir “sosyalizmi”, “Arap sosyalizmi”ni savunan bu devrimci-milliyetçi hareket, bir yandan “tüm Arapların birliği”ni oluşturmaya yönelirken, diğer yandan emperyalizmin eski tip sömürgeci olmaktan çıkış yollarını aramıştır.

Bu devrimci-milliyetçi küçük-burjuva iktidarları, ülkelerinin emperyalizmin doğrudan pazarı olmaktan çıkmasını sağlarken, diğer yandan emperyalizm tarafından beslenen ve desteklenen “islamcılar”a karşı (Mısır ve Suriye’de “Müslüman Kardeşler”, Irak’da “Şiiler”) “laik cumhuriyet”i savunmuşlardır.

Türkiye’deki “Kemalist” hareket gibi, Arap devrimci-milliyetçi hareketi de, bir yandan emperyalizmin açık pazarı olmaktan çıkarken, diğer yandan yukardan aşağıya “milli burjuvazi” yaratmaya yönelmişlerdir.

Sovyetler Birliği'nin altyapı ve sanayi alanındaki desteğiyle geliştirilmeye çalışılan Arap "milli burjuvazisi", bu dönemin ve bu iktidarların "tipik" özelliğidir.

Arap devrimci-milliyetçi iktidarlarının (Baas) neleri hedefledikleri, neler yaptıkları ve nasıl yaptıkları uzun bir tarihsel süreci kapsamaktadır. Burada bunları ayrıntılı olarak ele almayacağız. Şu kadarı kesindir ki, bu iktidarlar, elli yıl boyunca bu Arap ülkelerini emperyalizmin doğrudan pazarı olmaktan çıkarmışlardır.

Bir kez daha yineleyelim, adına ister BOP denilsin, ister GOP, her durumda Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'yu yeniden "dizayn" etme "projesi", işte bu pazarların ele geçirilmesini hedeflemiştir. Bugün yaşanan olaylar, emperyalizmin bu pazarları yeniden ele geçirme ve bu pazarlarda tam denetimi sağlama amacının parçasıdır.

Açıktır ki, emperyalizmin onlarca yıl Ortadoğu'daki Arap pazarlarından uzak kalmasına yol açan siyasal güç Arap devrimci-milliyetçiliği ve Baas iktidarları olmuştur. Bu açıdan, Baas iktidarlarının "son kalesi" olan Suriye'nin son olarak gündeme gelmesinden şaşırıcı bir yan yoktur.

Bu durum Beşar Esad yönetimi açısından yeni ve şaşırıcı bir durum değildir. 1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağıtılmasıyla birlikte Amerikan emperyalizminin "dünyanın tek süper gücü" haline geldiği günden bugüne kadar, Suriye ve Irak emperyalizmin sürekli tehdidi altında olmuştur. Suriye açısından bu tehdidin ilk büyük olayı Abdullah Öcalan olayıdır. Ve bilindiği gibi, Hafız Esad bu tehdit karşısında geri adım atmış ve A. Öcalan'ın Suriye'yi terk etmesini sağlamış-

tır.

Beşar Esad ve Baas iktidarı, Tunus, Mısır, Yemen ve Libya'daki son gelişmelerden önce de emperyalizmin müdahale tehdidi altındaydılar ve bunun bilincindeydiler. Lübnan'daki Hariri "suikasti" davasıyla sürekli tehdit altına alınmışlardı. Bu tehdidin yoğunlaştığı ve "yakın tehlike" halini almaya başladığı bir dönemde Beşar Esad, AKP iktidarıyla "yakın işbirliğine" girerek bu tehdidi savuşturmaya çalışmıştır. Türkiye'yle imzalanan "stratejik işbirliği anlaşması" da bu çabanın bir ürünü olmuştur. Bir bakıma, denize düşenin yılanı sarılması gibi, Beşar Esad yönetimi de, AKP iktidarının açgözlü tefecitüccar zihniyetine dört elle sarılmıştır. "Krizleri fırsata dönüştürmek"ten başka bir şey düşünmeyen AKP iktidarı da, bu fırsattan yararlanmaya kalkışmıştır.

Ama şimdi söz sırası Amerikan emperyalizmindedir. Suriye'deki Baas iktidarı, şu ya da bu biçimde, şu ya da bu zaman içinde yıkılacaktır. Bugün "büyük stratejik vizyon sahibi" AKP de emperyalizmin bu kararlılığını yeni keşfetmiştir. Şimdi bu yeni durumun yaratacağı "krizi" fırsata dönüştürmenin arayışı içindedir. Şurası kesindir ki, Libya olayında gördüğü gibi, AKP'nin tüm "stratejik vizyonları" tek tek çökmektedir. NATO'nun kara kuvvetleri karargahının İzmir'e taşınması da, AKP'nin "gerçekçi" olduğuna inandığı "stratejik vizyonlar"ının sadece "hayal" olduğunu göstermektedir.

Yine de Baas'ın "son kalesi" Suriye'nin çöküşü, yandaş "medya" aracılığıyla AKP'nin "yeni-osmanlı vizyonu"nun "hayaldi gerçek olacak" inancını yaygınlaştırmanın bir aracı olarak kullanılacaktır.

Ekonomik Krizin Ayak Sesleri mi?

Sorun, “her zamanki gibi baba” denilecek bir sorundur.

Neo-liberal ekonomistlerin, “finanse edilebildiği sürece sorun değildir” dedikleri sorundur.

“Komsu”nun kriziyle birlikte konuşulmaya, seslendirilmeye başlanılan bir sorundur.

Eski bir deyişle, zaman zaman komadan çıkan, düzelen, ama hiçbir zaman döşekten kalkamayan bir hastanın sorunudur.

Bu sorun, herkesin “itfaiye” olup “soğutmaya” çalıştığı bir yangın yerinin sorunudur.

Adıyla, sanıyla, soyadıyla, sopuyla bu sorun *cari açık* sorunudur.

Basit bir tanımlamayla, cari denge, bir ülkenin başka ülkelerle olan her türlü ticari, mali ve hizmet alanındaki parasal ilişkilerinin gelir-gider olarak hesaplanması sonucu ortaya çıkan sonuçtur. Cari açık da, bu cari dengenin “eksi”, yani söz konusu olan ülkenin aleyhine sonuçlanması durumudur. Emperyalizme bağımlı ülkeler açısından cari açık, birkaç yıllık istisnalar dışında sürekli ve kalıcı bir sorundur.

Türkiye, ekonomik kriz dönemleri dışında kalan yıllarda her zaman çok yüksek bir

cari açık vermiştir. Aşağıdaki tabloda da görüleceği gibi, Şubat 2001 krizinin etkisiyle 2002 yılında 626 milyon dolar olan cari açık, 2010 yılında 47,6 milyar dolara yükselmiştir. 2011 yılının ilk dört ayındaki toplam cari açık miktarı ise 29,6 milyar dolardır ve geçen yılki cari açığın yarısından fazladır.

İşte Türkiye için “alarm çanları”nı çaldıran da bu yüksek cari açıktır.

Cari açık, birbiriyle bağlantılı üç olguyu da beraberinde getirir: 1) Dış borç, 2) İç borç ve 3) yüksek faiz ödemeleri. Tablodan da görüleceği gibi, cari açığın en temel unsuru dış ticaret açığıdır. Yani ihracat ile ithalat arasında meydana gelen farklılıktan kaynaklanır. Eğer bir ülkenin ithalatı ihracatından fazla ise, o ülke, bazı istisnalar dışında cari açık verecek demektir. Öyle de olmuştur.

Dış ticarete meydana gelen açık, yani ithalatın ihracata göre fazla olmasıyla ortaya çıkan durum, kaçınılmaz olarak bu farkın ödenmesini gerektirir. Dış ticaret açığı veren ülke, her durumda ihracatından fazla ithal ettiği mal ve hizmetlerin karşılığını ödemek zorundadır. Bir ülkenin dış dünyadan elde ettiği “başka gelirler” bu ödemeyi karşılayacak durumda olmazsa (ki öyledir), kaçınılmaz olarak bu dış ticaret borçlarını ödemek için borçlanmaya gitmek zorundadır. Bu borçlanma da, yabancı ülkelere ya da finans kuruluşlarından faiz karşılığı alınan *dış borçlanma* yoluyla olabileceği gibi, yabancı finans kuruluşlarının dövizlerini ulusal paraya çevirerek hazinenin çıkardığı yüksek faizli bono ve tahvilleri satın alarak da, yani *iç borçlanma* yoluyla da gerçekleştirir-

(Milyon \$)	Cari Açık	Dış Ticaret Açığı
2002	-626	-6.390
2007	-38.434	-46.852
2008	-41.959	-53.021
2009	-13.991	-24.850
2010	-47.639	-56.347
Ocak-Nisan 2011	-29.642	-28.313

(Milyar \$)	2002	2007	2008	2009	2010
Toplam Dış Borç Stoku	129,5	249,4	280,4	268,8	290,4
Kamu Sektörü	64,5	73,5	78,3	83,5	88,9
Özel Sektör	43,0	160,1	188,1	172,0	189,6
Kısa Vade	16,4	43,1	53,1	49,7	78,6

(Milyar TL.)	İç Borç	Faiz Ödemeleri
2002	149,9	43,5
2007	255,3	41,5
2008	274,8	44,5
2009	330,0	46,8
2010	352,8	42,1
Nisan 2011	362,0	

lebilir. (Birincisi, ikinci borçlanma türünün bir türevi durumundadır ve hemen her zaman iki tür borçlanma birlikte gerçekleşir.)

Elbette kapitalist dünyada hiç kimse parasını belli bir faiz geliri elde etmeksizin bir başkasına borç olarak vermez. Bu nedenle de, cari açık veren bir ülkenin, açığı kapatmak için borçlanmaya gitmesi, yani iç ve dış borç alması, her durumda belli bir *faiz ödemesinde* bulunmasını da beraberinde getirir. Türkiye'nin 2010 yılında *iç borçların* karşılığı olarak ödediği *faiz miktarı* 42 milyar TL, yaklaşık 30 milyar dolar olmuştur. Bu da cari açığın yaklaşık 2/3'üne denk düşmektedir. Dış borçlar için de hemen hemen aynı miktarda faiz ödenmektedir. Böylece iç ve dış borçlanmayla finanse edilen, yani kapatılan cari açık, kendisinden çok daha fazla faiz ödemesiyle birlikte ortaya çıkar.

Neo-liberal ekonomistlerin "finans edilemediği sürece sorun değildir" dedikleri cari açıktan kaynaklanan dış borçlanma, yine aynı ekonomistlerin "bizim gibi sermaye birikimi yetersiz olan ülkeler ekonomik gelişmeyi sağlayabilmek için dış borç almak zorundadırlar" mantığıyla "makul ve mantıklı" gösterilmeye çalışılır.

Bugün İzlanda'dan başlayıp İrlanda, Portekiz, İspanya ve Yunanistan "borç krizleriyle" gelişen "Avrupa krizi" Türkiye'nin kapısına dayanmıştır. Sözüünü ettiğimiz ülkeler, artık neo-liberal ekonomistlerin deyişiyle, kendi cari açıklarını dış borçlanma yoluyla finanse edememektedirler. Kaçınılmaz olarak bu ülkelere "mali yardım" ve "borçların yeniden yapılandırılması" gündeme gelmiştir.

İşte bugün Türkiye'de Merkez Bankası, TMSF ve BDDK'nin "elbirliği" içinde "ekonomiyi soğutma"ya çalışması, Türkiye'nin cari açığı finanse etmekte zorlanmaya başladığının itirafıdır. Türkiye, bir yandan ithalata dayalı ekonomik yapısıyla sürekli büyüyen bir cari açıkla yüzyüzyken, diğer yandan uluslararası "konjonktür" bu açığın dış borçlanma yoluyla finanse edilmesini gittikçe zorlaştırmaktadır. "Özelleştirme" adı altında ülkenin maddi varlıklarının yabancılara satılmasıyla elde edilen "sermaye gelirleri"nin de sonuna gelinmiştir. Yunanistan somutunda olduğu gibi, turistik adalar bile alıcı bulamamaktadır.

Özetle söylersek, Türkiye cari açığın finanse edilememesinden kaynaklanan yeni bir döviz krizinin arifesinde bulunmaktadır ve dış borçları "çeviremez" hale, yani faizlerini ödeyemez hale gelmek üzeredir. Bu durumda AKP "ekonomi kurmayları"nın yapabileceği tek şey, ekonomist diliyle söylersek, "ekonomiyi soğutmak" adına iç mal, hizmet ve kredi talebini kısmaktır. Burada birincil dereceden tehlike oluşturan ise, bankaların verdiği konut kredileridir. Dolarıyla ilk yapılacak iş konuk kredi faizlerini yükseltmek olacaktır. Seçim meydanlarında TOKİ'yle "500 bin konut"tan söz eden Recep Tayyip Erdoğan'ın bu "hayali" bugün için gerçekdışı kalmıştır.

Ancak cari açık sorunu, ekonominin "soğutulması"yla çözümlenebilir bir sorun değildir. Alınacak bu tür önlemler, sadece cari açığın "beklentilerin üzerinde" büyümesinin önüne geçmekten ibarettir. "Konjonktür", artık eskisi gibi kolayca ve bolca dış borçlanmanın yapılmasına elverişli değildir. Bu nedenle de, cari açığın finansmanı gidecek temel bir sorun olmaya başlamaktadır. Bu ise, 2001 krizine benzer bir krizin kapıda beklediğinin göstergesidir.

İşin en ilginç yanı ise, 2001 kriziyle iktidar olan AKP'nin büyük bir ekonomik krizle iktidardan gideceği korkusudur. Şüphesiz korkunun ecele de, cari açığa da faydası yoktur.

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org
erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM I**
MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM II-III**
İLKER AKMAN: **MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I**
*** **OLİGARŞİ NEDİR?**
*** **MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III**
*** **THKP-C/HDÖ VE 15 YIL**
*** **POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **GRAMSCİ ÜZERİNE**
*** **REVİZYONİZMİN REVİZYONU**
*** **ULUSAL SORUN ÜZERİNE**
*** **“BDS”:** BİR PRAGMATİK SAPMA
*** **“YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE**
*** **ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]**
*** **DEVİRİM PROGRAMLARI**
*** **RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER**
*** **ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ**
*** **PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI**

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

- DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]**
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM II [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-III]
LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

